

Закон о непосредном порезу, 1927.

Садржај

А. О порезу у опште

Глава прва. О порезу на земљишта

Подела земљишта

Количина пореза

Ко плаћа и где се плаћа порез

Глава друга. О порезу на зграде

Количина пореза

Ко плаћа и где се плаћа порез на зграде

Глава трећа. О порезу на принос од капитала

Глава четврта. Порез на принос од радње и личнога рада

А. Порез на принос од радње

Б. Порез на принос од личног рада

Глава пета. О порезу на обрт

Глава шеста. О порезу на личност

Глава седма. О прирезима

Глава осма. Опште одредбе и пријава

Порески одбор и његове дужности

Дужности надзорне пореске власти

Наплата пореза

О застарелости

Прелазно наређење

Као прелазно наређење

Закључно наређење

336.21
(497.11) (0345) 8

ПРКА ЗАКОНА

прогумачених и објашњених судском и административном праксом

J. U.

Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 3.

ЗАКОН

О НЕПОСРЕДНОМ ПОРЕЗУ

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕНЕ КОЛА
НЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА

1927

2010
до у нови инвентар бр. 2268
ра 1942 год.
Београд.

З. Св. **ЗБИРКА ЗАКОНА** **Св. З.**
протумачених и објашњених судском и административном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

ЗАКОН

О НЕПОСРЕДНОМ ПОРЕЗУ

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1
1927

Др. Вр,
38601

САДРЖАЈ

	Страна
<i>А. О порезу у опште</i>	1
<i>Глава прва. О порезу на земљишта</i>	3
Подела земљишта	3
Количина пореза	7
Ко плаћа и где се плаћа порез	10
<i>Глава друга. О порезу на зграде</i>	12
Количина пореза	15
Ко плаћа и где се плаћа порез на зграде ...	16
<i>Глава трећа. О порезу на принос од капитала...</i>	19
<i>Глава четврта. Порез на принос од радње и личнога рада</i>	26
А. Порез на принос од радње	26
Б. Порез на принос од личног рада.....	38
<i>Глава пета. О порезу на обрт</i>	46
<i>Глава шеста. О порезу на личност</i>	53
<i>Глава седма. О прирзгима</i>	56
<i>Глава осма. Опште одредбе и пријава</i>	57
Порески одбор и његове дужности	67
Дужности надзорне пореске власти	76
Наплата пореза	78
О застарелости	100
<i>Прелазно наређење</i>	101
<i>Као прелазно наређење</i>	102
<i>Закључно наређење</i>	103

1^о. Зак. о непоср. порезу у великоме броју својих одредаба измењен је Финансијским Законом за 1927—28. год. Али, како су те измене привремене, само за време важења дотичнога Финансијског Закона, и како је Финансијски Закон за 1927—28. год. одштампан као Св. 95. у истој Збирци, то те измене нису унете.

2^о. Највећи део одлука из овог издања потиче из мапе г. Јосифа К. Стојановића помоћника Министра Финансија у пензији.

3^о. О. о. значи одлука одељења Касационог Суда; О. Д. С. значи одлука Државног Савета, — а О. П. У. значи одлука Пореске Управе.

ЗАКОН

О НЕПОСРЕДНОМ ПОРЕЗУ

од 14. јуна, 1884. год., са изменама и допунама од 22. априла, 1885. год., 31. октобра, 1886. год., 20. децембра, 1889. год., 30. марта, 1891. год., 16. децембра, 1896. год., 11. јула, 1897. год., 29. септембра, 1899. год., 15. јануара, 1901. год., 14. децембра, 1901. год., 29. априла, 1902. год., и 29. јуна, 1907. год.

А. О порезу у опште.

Чл. 1. — Порез у Србији плаћа се по одредбама овога Закона.

Непосредни порез :

1. на земљишта ;
2. на зграде ;
3. на принос од капитала ;
4. на принос од радња и личнога рада ;
5. на обрт у радњи : и
6. на личност.

По чл. 1. Зак. о непоср. порезу обртни порез је део непосредног пореза. — О. П. У. 1. септембра, 1903. год. Бр. 16686.

Реч пореза у новом Закону о непоср. порезу, заменила је реч данак из старијег Закона о порези, и значење је ових речи према овоме исто. Према томе на застарелост регалног данка има се применити Зак. о непоср. порезу, а не Грађ. Законик. — О. о. 22. децембра, 1904. год., Бр. 12274.

Ни у једном пропису Закона о непоср. порезу, нити иначе није предвиђено, да су пољопривредници оптерећени порезом на оне пољопривредне справе, које набављају не у циљу спекулације, но за рад у сопственој привреди, а ради рационалнијег обрађивања земље. У ред тих пољопривредних справа, несумњиво је, спаде и вршаћа машина, јер и она пољопривредника служи у горњем циљу. Према томе, као што су од пољопривредника не може тражити да плаћа порез на : плуг, копачицу, сејачицу и т. д. без обзира на то, да ли их даје и другоме на послугу и употребу, за накнаду или без ове, тако исто не може се тражити да плаћа порез ни на вршачицу, јер је, према напред изложеноме, и она пољопривредна справа која служи за рационално обрађивање земље. — О. Д. С. 5. фебруара, 1910. год., Бр. 944.

Види чл. 5., 19., 34., 45., 66. и 71. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 2. — Порез се плаћа по имућности и по одредбама овога Закона.

Види чл. 3. и 4. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 3. — Плаћање пореза по овоме Закону уставна је дужност свију грађана српског поданства.

Страни поданици, који су у Србији настаниjeni најмање 3 месеца, или воде какву радњу за толико време, плаћају такође све порезе и прирезе, у колико нису нарочитим међународним уговорима од појединих плаћања ослобођени.

Устав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 28. јуна, 1921. год.: Чл. 115. Државни порези и опште државне дажбине установљавају се само законом. . . — Чл. 116. Пореска обавеза је општа и све су државне дажбине једнаке за целу земљу. — Пореза се плаћа по пореској снази и прогресивно.

сивно. — Краљ и наследник Престола плаћају државни порез на приватно имање. . . — Види чл. 2. и 4. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 4. — Ослобођење од пореза и приреза бива само у оним случајевима и само на онај начин, како је овим или другим законом предвиђено или наређено.

Краљ и наследник престола не плаћају порез. Исто тако и држава на њена добра.

Види чл. 2. и 3. Зак. о непоср. порезу.

Глава прва. О порезу на земљишта.

Чл. 5. — На сва земљишта у Србији наплаћује се порез.

Види чл. 6.—18. Зак. о непоср. порезу.

Подела земљишта.

Чл. 6. — Земљишта на која се плаћа порез по овом Закону, деле се у пет редова :

а) у први ред долазе земљишта по варошима, варошицама и то : плацеви, без обзира на то, да ли на њима постоје зграде или не ; даље, баште и баштованџинице ;

б) у други ред спадају сва она земљишта, на којима се сеје или се може с успехом сејати кукуруз и озимо жито, или се гаји виноград, без обзира да ли су и чиме ове земље засејане или засађене, или не ;

в) у трећи ред долазе сва земљишта, на којима се сеје или може да се сеје кукуруз или јара жита.

Земљишта овог реда постоје на висинама, странама, бреговима и подножјима планинским;

г) у четврти ред долазе сва земљишта, на којима се сеју само јаре стрмине, па и од ових пшеница са несигурношћу;

д) у пети ред долазе сва остала земљишта.

Које ће земљиште у коју класу доћи, одређиће пописне комисије, по Закону о попису имовног стања, тако да у једној истој општини може бити земљишта свију напред побројаних врста, ако их у истини има.

Чл. 7. — Од овога пореза ослобођавају се следећа земљишта :

а) државна, изузимајући она, која приватни без накнаде употребљавају за испашу стокe;

б) она на којима су посланства или консулати, а сопственост су страних држава;

в) црквене порте и гробља;

г) болничка, школека и она земљишта, која су намењена на просветне и добротворне цели;

д) урвине, потоци, путови и реке, неупотребљиве баруштине, неприступни и ни за шта неупотребљиви кршеви;

е) земљишта досељеника из иностранства за прве две године по досељењу и ступању у српско поданство, ако су та земљишта куповином или којим другим правним основом прибавили, а нису већа од 4 хектара на једну породицу. На сваки хектар преко четири плаћаће порез по овоме Закону. Ако су та земљишта добили од државе, по Закону о насељавању од 3. јануара, 1880. год., онда се она ослобођавају пореза за оно време, које је одређено у чл. 7. тога Закона;

ж) по варошима и варошицама земљишта под зградама и окућнице до 500 кв. мет.;

з) масе малолетне сирочади и за рад неспособна лица, ако немају више земљишта од два хектара;

и) земљишта под виноградима, подигнутим на издржљивој лози, за десет година; а виноградима подигнути на живоме песку, ма којом врстом винове лозе, за двадесет година;

л) земљишта виноградска на којима је винова лоза уништена филоксером, за пет година. Али ова земљишта морају се засадити издржљивом лозом; а ако се за ово време не би засадила, уписаће се у онај ред за плаћање пореза, у који одреди комисија;

м) земљишта, која би приватни сопственици пошумили по упуту и надзору окружних шумара, за десет година а која општине пошуме, за двадесет годин,

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Закон о насељавању од 3. јануара, 1880. год.

Чл. 7. Насељеници се ослобођавају за три године од свију државних, окружних и средњих терета, осим школског приреза; даље од војне службе у стајаћој војсци за пет, а у народној за три године. Но терете општинске морају одмах сносити, а исто тако и војне дужности вршити, кад их власт на то позове, по каквој ванредној потреби.

Закон о шумама од 30. марта, 1891. год. (са изменама и допунама): Чл. 67. Општине, које, немају шума, или их имају мање од 5 хектара дужне су у року од 5 година пошумити најмање 5 хектара простора у своје атару и у пошумљеном стању одржавати. Која општина не би у року од 5 година то учинила, Министар Народне Привреде наредиће, да се тај простор о трошку дотичне општине пошуми. Ова нова пошумљена места ослобођавају се непосредног пореза на земљиште за двадесет година. — Чл. 83. Сопственици шума и шумских земљишта поменутих у чл. 82 под а., б. и в., придржаваће се, при посту-

пању с овима, прописа и ограничења, која за њих пропише Министар Народне Привреде, у интересу одржавања шума, дрмова и других баштина. Земљишта која би, оддана кад овај Закон ступи у живот, приватни сопственици пошумили по унутима и надзору окружних шумара, ослободиће се пореза на то земљиште за десет година.

Закон о обнављању и унапређењу виноградарства од 28. новембра, 1895. год. : Чл. 9. Земљишта под расадницама и виноградима подигнутим на издржљивој лози, ослобођавају се плаћања пореза за десет година ; а виногради подигнути на живоме песку ма којом врстом винове лозе, ослобођавају се пореза за двадесет година.

— Чл. 10. Сопственици винограда подносиће пријаве за ослобођење код засаде најмање десет ара (1000 чокота или једна мотика). Ослобођење почиње са првом годином иза оне, у којој је виноград накаламљен и рачунаће се од 1. јануара. Министар Народне Привреде овлашћује се, да пропише правила о уживању ове повластице, која се ни у ком случају не може дати два пута за једно исто парче. — Чл. 11. Повластице у чл. 9. важиће само за оне срезове и округе, који се огласе као филоксером заражени.

По чл. 7. тач. ж. Зак. о непоср. порезу, земљиште масе малолетних сирочади и за рад неспособних лица, ако имају мање земљишта од два хектара, ослобођава се плаћања пореза. Циљ и намера законодавчева, доносећи овај законски пропис били су, да се ово земљиште очува у целости, пошто би, у противном, порезујући га, могла наступити могућност, да се то имање окрњи и прода баш за саму порезу. Према овоме, ако је ово земљиште (имање) оптерећено порезом из ранијег времена, за време живота оца малолетне сирочади, или пре онеспособљења за рад неспособних лица, па је та пореза остала на дугу, онда се на основу члана 7. Зак. о непоср. порезу она има ослободити плаћања тога пореза, пошто би се иначе наплата истог имала извршити продајом самога тога земљишта, које је законодавац у горе наведеном циљу ослободио плаћања по-

рева, а то би било противно духу и намери законодавца. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год. Бр. 2865.

Законодавац говорећи у чл. 7. Зак. о посредном порезу о ослобођавању земљишта од плаћања пореза, предвидео је у тач. е) опште ослобођење за земљишта под зградама и окућнице до 500 кв. м. по варошима и варошицама за све пореске обвезнике, а по том у тач. ж) повећао је овај минимум за земљишта масе малолетне сирочади до 2 хкт. без обзира на то, каква су та земљишта и где се иста налазе. Ова два законска прописа не стоје ни у каквој вези, већ сваки за себе предвиђа специјалан случај ослобођења. — О. Д. С. 23. јануара, 1910. год., Бр. 5483.

Чл. 8. — На земљишта споменута у чл. 7. плаћа се порез чим се не употребљују на ону цел, због које су била ослобођена од пореза

А свако земљиште, на које се порез плаћа, ослободиће се од пореза, чим се почне употребљавати на ма коју цел, изложеноу у чл. 7.

Види чл. 7. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 9. — Земљишта засађена усевима, поврћем, воћем, виновом лозом, дуваном као и ливаде, које пострадају од елементарних непогода или дуготрајне суше, Министар Финансија може ослободити са свим, или у пола од плаћања разрезног пореза за годину, у којој су пострадала.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Количина пореза.

Чл. 10. — На сва земљишта, која се обрађују или обрађивати могу, осем на шуме, утрине

и јавне испусте, за које вреди чл. 11. и 12. овог Закона, плаћа се на годину порез, према реду, у који су чланом 6. овога Закона увршћена, по овој размери :

а) на земљишта првог реда по 0.50 динара по вредности.

Но ради правилне оцене вредности плацева, башта и баштованџиница, општински ће одбор сваке четврте године одредити вредност од квадратног метра и доставити Министру Финансија;

б) на земљишта другог реда по 4 динара од хектара ;

в) на земљишта трећег реда по 3 динара од хектара ;

г) на земљишта четвртог реда по 2 динара од хектара ; и

д) на земљишта петог реда по 1 динар од хектара.

Измене и допуне од 15. јануара, 1905. год.

Чл. 11. — Земљишта под шумом долазе у онај ред, у који долазе земљишта, на којима су оне одрасле и постоје, а плаћа се на њих порез на годину и хектар и то :

на земљишта другог	реда	по 3.—	дин.
„	„	трећег	„ 2.— „
„	„	четвртог	„ 1.— „
„	„	петог	„ 0.60 „

Но на апсолутно шумска земљишта, ако се одржавају под шумом, не плаћа се порез.

Која су земљишта ове врсте, оцениће пописне комисије, о којима је реч у чл. 10. Закона о попису људства и имовног стања.

Чл. 12. — Утрине и јавни испусти деле се у четири врсте и на њих се плаћа у име пореза на годину и хектар ;

по 2 динара, на утрине и јавне испусте који се налазе на земљиштима другог реда по 1.50 дин., на оне, који се налазе на земљиштима трећег реда :

по 1 дин., на оне који се налазе на земљиштима четвртог реда ;

по 0.50 дин., на оне, који се налазе на земљиштима петог реда.

Овај порез плаћају општине, па га распоређују и наплаћују од оних, који своју стоку на општинским утринама и јавним испустима пасу, и то према броју и врсти стоке.

Где би утрине или испусти општински били тако велики, да општине не би могле да поднесу плаћање пореза на њих, општински збор ће, на предлог суда дотичне општине, донети одлуку: колико се од поменутих земаља задржава за општину ; а за остатак земљишта учиниће предлог Министру Финансија, да га или прими као државну својину, или да га подели оближњим селима или општинама.

По чл. 12. Зак. о непоср. порезу на утринска земљишта општине плаћају порез, па га после распоређују и наплаћају од оних, који своју стоку на општинским утринама пасу и то према броју и врсти стоке. Уживање општинских утрина, колективно је право свију грађана дотичне општине, и као такво не може се делити у виду деоница између грађана. У циљу одржања овог колективног права тач. 3. чл. 86. Зак. о општинама прописује, да се вид и својство утрина не може изменити зирањем, већ морају увек служити ономе чему су првобитно намењене, што се такође противи деоби утрине на деонице. — О. Д. С. 20. новембра, 1912. год., Бр. 7673.

Чл. 13. — Делови од хектара, ако су мањи од ара, не узимају се у рачун при оптерећивању; а они што су ар или већи од тога, оптерећују се по сразмерици величине.

Ко плаћа и где се плаћа порез.

Чл. 14. — Порез на земљиште плаћа онај, чије је земљиште, или онај, који њиме на основу законног пуномоћја или уговора рукује.

Кад год нема спора око сопствености извесног земљишта, порез на исто плаћа, према чл. 14. Зак. о непоср. порезу, сопственик, без обзира на то, ко земљиште ужива. У случају спора око својине, порез на земљиште плаћа онај, који га држи. Према томе, све док се не појави спор око сопствености, прави сопственик стоји одговоран за порез целокупног свога имања, па ма га и уступио коме на уживање. — О. П. У. 25. фебруара, 1904. год., Бр. 2736

Чл. 15. — Ако би какво лице имало земљишта на више места, оно ће порез на свако земљиште плаћати општини, где се земљиште налази. Ако сопственик не живи у Србији, плаћаће порез онај који земљиште држи.

Ако нико не држи земљиште, нити се ко стара о њему, општина ће га издати под закуп јавним надметањем за годину дана, па отуда наплатити порез, а вишак депоновати до пријаве сопственика.

По аналогији чл. 15. и 28. Зак. о непоср. порезу, ако неко лице има какву радњу у кругу другог одељења, где томе лицу није место сталног обитавања, онда се порез плаћа и пореско лице задужује у кругу одељења у коме се дотични порески објект налази. — О. П. У. 16. децембра, 1904. год., Бр. 33160.

Чл. 16. — При пренашању сопствености плаћа порез за ону годину, у којој се земљиште отуђује, продавац или уступитељ, а купац или пријемник задужује се у дотичне књиге порезом тек за наступајућу годину.

У случају да продавац не изда купцу тапију на купљено имање, но се извршена продаја сопствености констатује само признаницом продавца, да је за продато имање новац примио, па је у тој признаници назначено и то, да продавац нема право откупа, а да купац има право уживања од дана када је признаница издата, и право да се сам убаштини, — онда се од купца неће наплаћивати порез на принос од капитала, нити ће се сматрати да има зајма. — О. П. У. 2. јануара, 1904. год., Бр. 28711.

Ако се некоме путем експропријације одузме извесно земљиште, и од истога тапију пренесе, онда је пореска власт дужна у смислу чл. 16. Зак. о непоср. порезу ослободити га плаћања пореза на то земљиште, почев од идуће године, пошто се законска претпоставка, да је са преносом тапије престала његова и својина и државина. То пак што је ово земљиште по пописним књигама и даље води на његово име, без утицаја је на решење овога питања. — О. Д. С. 19. септембра, 1910. год., Бр. 11028.

Чл. 17. — Власти које врше продаје земљишта, или њихов пренос оверавају, дужне су одмах о свршеној продаји или преносу да извести надзорну власт онога среза, или места, која је позвана да наплаћује порез на продато или пренето земљиште, а тапију доставља у у препису како тој власти, тако и оној, где је земљиште, те оне по томе чине исправке у пописним и пореским књигама.

Разрез пореза на земљиште не врши се по пријави, већ на основу пописаних и катастарских

књига, те је с тога у чл. 17. Зак. о непоср. порезу и стављено у дужност власти која преносе врши, да о истима извештава пореску власт. — О. Д. С. 12. априла, 1911. год., Бр. 5583.

Чл. 18. — У случају ма каквог спора око земљишта плаћа порез на спорно земљиште онај, који га држи. Но ако би наступио случај, да се нађе какво земљиште, на које нико не полаже право сопствености, а према томе неће нико ни порез на њ да плаћа, онда се оно увршћује у државна добра, пошто је сопственик позван јавном обзнаном у новинама да се пријави и порез плаћа, па то не буде у року од године дана учинио.

Где пак више њих имају у исто време право сопствености на какво земљиште, у таквом случају одговарају држави за порез узајамно, један за све и сви за једнога.

Глава друга. О порезу на зграде.

Чл. 19. — Порез на зграде наплаћује се :

а) на све грађевине у варошима и варошицама ;

б) на све грађевине у селима у којима су : трговачке магаче, механе, дућани, парни или водени млинови, воденице (изузимајући поточаре), стружнице, трговачки кошеви са оборима и куће које се дају под кирију.

Смисао тач а. и б. чл. 19. Зак. о непоср. порезу није тај, да зграде у атару варошком без обзира што су ван варошког реона, подлеже плаћању дотичне порезе ; на против тај порез плаћају само оне грађевине у вароши, које су у варошком реону, а не и све оне које се налазе

на атару општинском. — О. Д. С. 24. јануара, 1914. год., Бр. 311.

По чл. 19. под б. Зак. о непоср. порезу порез на зграде наплаћује се на све грађевине у селима, у којима су дућани и куће које се дају под кирију, а по чл. 24. истог Закона порез на зграде плаћа се од годишње кирије коју зграда доноси или доносити може, и најзад по чл. 27. истог Закона на све зграде, на које се порез плаћа, наплаћује се исти од сопственика, па било да их даје под кирију, било да их никако не употребљава. Код овако јасних законских прописа са свим је ирелевантно то, да ли је сопственик те зграде издао у извесној години или не ; главно је да су те зграде дућани и куће, које се дају под кирију, а чим стоји то, онда самим тим нема места ослобођењу од плаћања пореза на ове зграде. — О. П. У. 16. јануара, 1914. год., Бр. 23393.

Чл. 20. — Авлије и баште уз куће и у опште кућевни плацеви, ако се на по се не издају под кирију, или одвојено од куће не уживају, а нису веће од 500 квадр. метара, сматрају се као саставни део зграде, и на њих се не плаћа нарочити порез. У противном случају подлеже плаћању по одредбама Закона о порезу на земљиште.

Чл. 21. — Као грађевине не сматрају се и према томе не наплаћује се порез на :

а) малене шупе, које служе за оставу алата ;

б) шатре од платна, дасака и другог чега које се подижу за неко кратко време, као : о саборима, светковинама, вашарима, логорима и т. д. ; и

в) пушнице за сушење шљива.

Чл. 22. — Од плаћања овог пореза ослобађају се следеће зграде :

а) државне без разлике, а Управе Фондова, окружне, среске и општинске само онда, кад се употребљују на службене цели; ;

б) (Укинута чл. 1. Закона од 31. октобра, 1886. год.);

в) зграде, у којима су посланства или консулати, а сопственост су страних држава; ;

г) све зграде по селима, које се помињу у чл. 19. под б.; ;

д) богомоље свију вероисповести без разлике; ;

ђ) масе малолетне сирочади, као и за привреду неспособних лица, без обзира да ли су у селу или варошима, које немају већи приход од 100 динара на годину; ;

е) болнице, куће за сиротињу, и све куће намењене за просветне и добротворне цели, кад се на такве цели у истини и употребљавају и кад се на њих не плаћа кирија; зграде стрелачких, гимнастичких и пожарних дружина с плацевима; ;

ж) обори за стоку, кошеви, пивнице и подруми, као и колибе и зграде за чуваре по виноградима и пољским добрима, ако се не дају под закуп.

Измене и допуне од 29. априла, 1902. год.

У чл. 22. тач. е. Зак. о непоср. порезу предвиђено је ослобођење од пореза за све куће намењене за просветне и добротворне цели, кад се на то у истини употребљавају и кад се на њих не плаћа кирија. Овим наређењем законодавац је ишао само на то, да се такве куће и кад су својина приватних лица подложних плаћању порезе, имају ослободити плаћања порезе за све време, док се на ову циљ употребљавају, подрачунавајући, да су те куће, ако су својина самих просветних и добротворних установа, у сваком

случају ослобођене плаћања порезе, па било да се оне саме, било да се приход са њих употребљава на просветне и добротворне целиеве. — О. Д. С. 15. децембра, 1909. год., Бр. 7856.

Пропис тач. е. чл. 22. Зак. о непоср. порезу треба тако разумети, да он предвиђа ослобођење пореза и у том случају, кад се он доведе у везу са тач. ж. чл. 7. Зак. о непоср. порезу, па приходи тада не буду већи од 100. дин. годишње. — О. Д. С. 23. јануара, 1910. год., Бр. 5483.

Чл. 23. — На све зграде, поменуте у чл. 22. плаћа се порез кад престану да се употребљују на ону цель, због које су биле ослобођене од пореза. А свака зграда, на коју се порез плаћа, ослобођава се од пореза, кад се почне употребљавати на коју год цель, помнуту у чл. 22.

Види чл. 22. Зак. о непоср. порезу.

Количина пореза.

Чл. 24. — Порез на зграде плаћа се од годишње кирије, коју зграда доноси или доносити може и то овако :

1. на кафане, механе гостионице и у опште јавне зграде, у којима се људи скупљају ради увесељења, по 8% од годишње кирије;

2. на дућане, контоаре, магазе, парне или водене млинове, воденице (изузимајући поточаре), стружнице и трговачке зграде са оборама по 4%;

3. на куће за станове и на остале зграде, фабрике, купатила итд. по 3%.

Ако у суми кирије има преко целих динара и пара, онда се паре узимају као цео динар.

У случају да једна зграда, која се даје под кирију остане празна за разрез пореза биће ме-

родавна сума кирије, коју је та зграда дотле сопственику доносила, па све док се понова под кирију не изда, када ће се и порез, ако би промене у суми кирије било, понова распоредити у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 17. новембра, 1903. год., Бр. 21835.

Зграде које су под једним истим кровом са механом и као такве саставни део механе, имају се порезати по тач. 1. чл. 24. Зак. о непоср. порезу, у противном, ако су одвојене и засебне имају се оптеретити порезом по тач. 2. и 3. чл. 24. истог Закона, према томе зашта се употребљавају, за дућане или станове. — О. Д. С. 16. фебруара, 1910. год., Бр. 1212.

Чл. 25. — Суме које су позајмљене на зграде, имају сопственици зграда одмах пријавити надзорној власти, а ова ће, чим то сазна прибележити у књиге о порезу на принос од капитала, назначивши у њима како име дужника и повериоца, тако и суму дуга и интереса. Ову прибелешку ставиће у књиге и порески одбор.

Чл. 26. — Од интереса, на који се обавезао дужник — сопственик — или руковалац зграде да плаћа, наплаћиваће се и порез припадајући на принос од капитала, ако се у законом року овај порез од повериоца не би могао иначе наплатити. Но у том случају сопственик или руковалац куће дужан је да зајмодавцу преда признаницу државне касе, којом се потврђује да је од истог наплаћен порез на интерес позајмљеног капитала.

Ко плаћа и где се плаћа порез на зграде.

Чл. 27. — На све зграде, на које се порез плаћа, наплаћује се исти од сопственика или

руковоаца, па било да их дају под кирију, или их никако и не употребљавају, или их на посетку дају коме на бесплатно уживање.

Према томе закон не признаје никакву погодбу између господара зграде и уживаоца или закупника односно плаћања пореза.

По чл. 27. Зак. о непоср. порезу порез на зграде наплаћује се од сопственика или руковоаца. Па кад сопственик не ужива извесну зграду, за то што на њој неко треће лице има право уживања, онда је ово лице, а не сопственик, дужно и порез да плаћа. — О. Д. С. 7. фебруара, 1911. год., Бр. 1814.

Чл. 28. — Порез на зграде наплаћује се у оном месту где се зграде налазе.

Ако нико не држи зграду, нити се ко стара о њој, општина ће је дати под закуп јавним надметањем за годину дана, па отуда наплати порез, а вишак депоновати до пријаве сопственика.

Ако пак сопственик или руковалац зграде нема у Србији сталног борављења плаћа порез онај, који зграду ужива или под закуп држи.

По аналогiji чл. 15. и 28. Зак. о непоср. порезу, ако неко лице има какву радњу у кругу другог одељења, где томе лицу није место сталног обитављања, онда се порез плаћа и пореско лице задужује у кругу одељења у коме се дотични порески објект налази. — О. П. У. 16. децембра, 1904. год., Бр. 33160.

Чл. 29. — Сопственик зграде, или онај, који њоме рукује, дужан је да пријави, најдаље за месец дана пре распореда пореза, надзорној власти сваку битнију промену на згради, а ова

саопштава то у року од 15 дана Министру Финансија.

Исто тако поступа се и кад се промени сопственик какве зграде. Те промене разводе се одмах по књигама пописним и пореским.

Чл. 30. — Кад у послу пренашања сопствености ма у чему суделују државне или општинске власти, дужне су и оне то да саопштавају надлежној надзорној власти оног места, где су зграде.

Чл. 31. — Сума кирије доказује се писменим исправама, које су код власти надлежно потврђене у времену, када је кирија уговорена.

Где овога не би било, порески одбор оцењује вредност кирије и према томе ће порез распоредити.

Чл. 32. — Сопственици или руковаоци зграде, губе право судским путем тражити већу закупну цену од оне, коју су пријавили пореском одбору. Но и мимо то, одбор је властан преко општинског суда позивати и саслушавати закупнике о цени, коју у име закупа плаћају.

Закон о непосредном порезу у чл. 32. утврдио је садржину пореске пријаве (у погледу величине кирије) као неоспорну, тако да се мимо те садржине не може на суду доказати никаква већа кирија. — О. о. 9. фебруара, 1900. год., Бр. 1028. — О. о. с. 19. фебруара, 1900. год., Бр. 1500.

Чл. 33. — И за наплату овога пореза вреди одредбе из чл. 18. овог Закона.

Види чл. 18. Зак. о непоср. порезу.

Глава трећа. О порезу на принос од капитала.

Чл. 34. — Сваки који има неки новчани капитал, дужан је плаћати државни порез на принос тога капитала.

Из чл. 34. Зак. о непоср. порезу види се да се код пореза на принос од капитала, порез плаћа на принос, интерес, који дотични капитал доноси. Према овоме, ако поверилац од датог на зајам капитала не вуче никакав принос (интерес), то се за непријаву тога капитала на њега не може применити чл. 111. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год., Бр. 2646.

Чл. 35. — Овај се порез плаћа :

а) на интерес што га ко има од јавних зајмова у земљи или са стране, у колико ни су ослобођенич нарочитим Законом ;

б) на интерес од зајмова, датих приватним лицима ма у којем виду то било ;

в) на интерес од капитала, датог на приплод, било приватним, било државним заводима ;

г) на ренте и права уживања, која неко има било за време живота или за неко одређено време ; на приход од фондова или каквих било завода, по тестаменту или по нетеретним уговорима.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год. Менице трговачке, ако о року не би биле исплаћене, но сума на коју гласе остане и даље на другу, и носи интерес, самим тим од дана истеклог рока губе у погледу пореске обавезе карактер трговачке менице и приход од интереса мора се оптеретити у смислу чл. 35., 36. и 38. Зак. о непоср. порезу. Место становања повериоца и његово занимање не утиче ни у колико при том на његову обвезу. — О. П. У. 22. новембра, 1904. год., Бр. 28926.

Чл. 36. — Порез овај плаћа се на целу суму ренте и приноса од капитала у опште, без обзира на то : да ли се та рента и тај интерес вуче од капитала са стране или из земље, и да ли тај принос остаје у земљи или се шиље на страну

Капитал, који неко пријави да му се у времену распореда пореза затекао, без да је дат под интерес или уложен у радњу, има се сматрати као капитал уложен у радњу, ако сопственик не изјави да ће га давати под интерес.

У првом случају удариће се на тај капитал порез по чл. 48., и у другом по чл. 38.

Види чл. 38. и 48. Зак о непоср. порезу.

Чл. 37. — Од плаћања овог пореза ослобођавају се :

а) приноси од хартија од вредности, који су нарочитим законима или повластицама ослобођени ;

б) страни поданици на принос од капитала што га са стране уживају ;

в) све установе које уживају од државе какву сталну новчану помоћ ;

г) јавне установе, намењене за лечење болесника или помагање сиротиње, као и школе и фондови установљени у цели узајамног помагања раденика и њихових породица, друштва за помагање образованости, наука и вештина ;

д) малолетна сирочад, као и за привреду неспособна лица која немају никаквог другог имања, а од ренте или интереса немају већи приход од 200 динара годишње ;

ђ) новчани заводи који стоје под управом државних власти.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год. Закон о конверзији државних дугова од 8. јула, 1895. год. : Чл. 1. Купони и облигације ослобођени су у Србији од сваког ма каквог билосадашњег или будућег пореза или ма какве таксе или дајбина. — Чл. 21. Наређење овог Закона о ослобођењу од пореза, такса и дајбина... распростире се и на лутријски зајам од 1881. год.

Рударски Законик од 15. априла 1866. год. (са изменама и допунама) : Чл. 103. Рударско братинска каса ослобођава се свију државних и општинских терета.

Закон о Народној Банци Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 26. јануара, 1920. год. (са изменама и допунама) : Чл. 33. Имовина и доходци Банчини ослобођавају се пореза, такса и дајбина за време трајања концесије.

Чл. 38. — На све приносе од капитала, што их појединци, по једној или више исправа, вуку на име интереса, наплаћује се, у име пореза 6% на годину ; а на приносе капитала (дивиденде), уплаћених код појединих новчаних установа, на које се, по чл. 56. Закона, наплаћује порез на принос од радње, неће се овај наплаћивати.

Оволико наплаћиваће се на приносе, који, по једној или више исправа (облигација, признаница, итд.), не прелазе суму од 2.500 динара на годину.

Ако, пак, принос овај износи годишње више од 2.500 динара, онда ће се порез наплаћивати на сваку даљу стотину динара, још по 0.10% (10 пара) ; али тако, да највећа стопа пореза убде 10%.

Кад се у исправама, као што су : облигације, признанице, менице, не означује принос, — узима се да је принос 6% годишње.

Код исправа по којима се нема од куд да наплати од дужника дужна сума, и то се докаже уверењем надлежне власти, неће се овај порез наплаћивати.

Но доцније ако дужник дође до имовине (наслеђем, зарадом или којим другим начином) и настане могућност да се наплати дужна сума, — наплатиће се припадајући порез.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

У чл. 38. Зак. о непоср. порезу регулисано је, како ће се израчунавати пореска стопа код пореза на принос од капитала. Та се стопа, по изричном наређењу друге алинеје поменутог члана израчунава према годишњем приносу, по једној или више исправа. Према томе у случајевима, да обвезник није целе године уживао један принос, пореска стопа, по којој му се порез разрезује за оно време за које је принос уживао, израчунава се према годишњем износу тог приноса, као и у случајевима из чл. 59. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 5. октобра, 1903. год., Бр. 15778.

По чл. 38. Зак. о непоср. порезу на све приносе од капитала, ако не прелазе суму од 2500.— дин. на годину, наплаћиваће се у име пореза по 6% ; али ако пак принос овај износи више од 2500.— дин. годишње, онда ће се порез наплаћивати на сваку даљу стотину динара још по 0.10%, али тако да највећа стопа пореза буде 10%. Смисао овог законског прописа јесте тај, да се код приноса већих од 2500.— дин., порезиваће врши на тај начин што ће се сума приноса до 2500.— дин. порезати са 6%, а остала сума која преко тих 2500.— дин. претекне, порезаће се тако, што ће се за сваку даљу стотину стопа повећати са још по 0.10%, док најзад код суме од 6500.— дин. не достигне максималну стопу од 10%, која остаје после стално за све суме преко 6500.— дин. — О. Д. С. 28. фебруара, 1912. год., Бр. 1535.

Кад је дуг по облигацији без интереса и то се у облигацији изрично означи, онда се поверилац не може оптеретити порезом, јер се по чл. 34. Зак. о непоср. порезу порезује принос од капитала, а овде таквог приноса у опште нема. На овај се, дакле, случај не односи ни четврти одељак чл. 38. Зак. о непоср. порезу, јер овај законски пропис говори о порезивању приноса од капитала по исправама, у којима тај принос само није означен, али се претпоставља, да га у опште има. — О. П. У. 30. августа, 1912. год., Бр. 20202.

Чл. 39. — Наплата пореза вршиће се по следећем одредбама :

а) сваки онај, који вуче какав принос од капитала, без обзира на то чији је капитал — плаћа порез ;

б) сви новчани заводи (приватни и државни) при исплати сума или интереса на суме, које су им давате на приплод, наплатиће и непосредан порез, са државним прирезима, који држави припада по чл. 38. овога Закона, и исти послати дотичној пореској власти, и то у оној монети, у којој је сума, на коју се интерес плаћа ;

в) где су заводи тако установљени, да се корист с времена на време капиталише, ако се на захтев дотичног лица не дигне, ту ће управа завода бити дужна да на овај принос, при самом укапиталисавању или исплати, порез наплати ;

г) код осигуравајућих и њима подобних завода који примају улоге од појединаца да себи или другима осигурају какав капитал или ренту управа ће, или њен заступник (агент), на уложену суму, ако ова вуче какав интерес, напла-

тити порез на тај интерес, било при самом примању овог интереса, било при његовом укапиталисавању.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 34. Зак. о непоср. порезу, порез на принос од капитала дужан је плаћати сваки онај, који има неки новчани капитал а по чл. 35. истог Закона, овај порез плаћа се на интерес што се има од капитала датог на приплод било приватним било државним заводима, или од зајмова датих приватним лицима ма у ком то виду било, и најзад по чл. 39. под а. Зак. о непоср. порезу, порез на принос од капитала плаћа онај који ужива какав принос од капитала. Дакле чл. 34. и 39. под а. Закона о непосредном порезу постављају правило, да на принос од капитала порез плаћа онај који ужива какав принос од капитала, а у овом случају то су повериоци друштва. Изузетак од овога правила чини тач. б., в. и г. чл. 39. истог Закона. Чл. 39. под б. обвезује новчане заводе да при исплати интереса на суме које су им дате на приплод плаћају и непосредни прирез са државним порезима. Ова одредба не може се применити и на друштва, која нису новчани заводи и која не примају приватне капитале у депозит нити га издају под интерес, пре свега с тога, што она нису новчани заводи, а сем тога што она новац, на који се плаћа интерес, нису дала на приплод, већ на позајмицу, коју су учинила разним повериоцима. Како одредба чл. 39. тач. б., поставља изузетак од општег правила, то се мора стриктно тумачити, па се по томе не може аналогично проширивати и на случајеве који нису изрично поменути у Закону. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год., Бр. 2783.

Чл. 40. — На принос од новаца или капитала што је који уз жену добио, или на принос од дечијег капитала, плаћа порез муж, односно, отац.

На принос од капитала масених и правних лица, исплаћује порез татор или старалац или руковалац.

На капитални принос друштвених установа и фондова одговара за порез управник тих завода, председник или руковалац у опште.

Чл. 41. — Порез на принос од капитала плаћа се у месту, где живи онај који подлежи плаћању овог пореза. Према томе, дужан је сваки да пријави месном пореском одбору свој целокупан принос од капитала.

Чл. 42. — Свака земаљска власт као и сви јавни или приватни заступници, дужни су да пријаве надзорној власти сваку промену или покрет капитала, у коме они суделују. Пријаву ову чине надзорној власти онога места, где се промена или покрет капитала обавља, а ова власт то доставља надзорној власти онога места, где живи онај, који подлежи плаћању овог пореза.

Чл. 43. — Код облигација, меница, уговора, признаница, срећака, обвезница и т. п., дужне су све власти, као и јавни и приватни заступници да пријаве по одредбама претходног члана надзорној власти дан кад је овака исправа издата, име повериоца и дужника, суму капитала и уговореног интереса и време исплате.

Чл. 44. — Ако неко има на више места примања која подлеже плаћању пореза, дужан ће бити да на сва та примања плати порез у месту, где стално или обично борави.

Глава четврта. Порез на принос од радње и личнога рада.

Чл. 45. — Порез на принос од радње и личнога рада плаћају сви они, који до тога приноса долазе, улажући у посао, којим се баве, било свој било туђ капитал; било своју било туђу умну или телесну снагу, без обзира на то, да ли стално или привремено дотични посао раде.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 45. Зак. о непоср. порезу порез на принос од радње плаћају сви они који до тог приноса долазе улажући у посао којим се баве, било свој, било туђ капитал. Према томе кад друштво, које није новчани завод, а које не прима приватни капитал у депозит, нити га издаје под интерес, већ га је узајмило, за обављање саме радње, плаћа порез и на тај позајмљени капитал у виду пореза на принос од радње, онда се не може од њега тражити да плаћа и порез на интерес, који оно на тај позајмљени новац исплаћује својим повериоцима, нити му је то, као дужнику у осталом, ма и једним законским прописом стављено у дужност. То се јасно види из прописа чл. 34. и 44. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год., Бр. 2783.

А. Порез на принос од радње.

Чл. 46. — Овај порез плаћају на чист принос од својих радња они обвезници из чл. 45. овога Закона, који се баве: о трговању са земаљским или страним производима, о индустрији или занатима, који раде грађевинарске, лифтерантске, апотекарске, банкарске, мењачке, пиварске и све остале радње и занимања.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Све фабрике као и друга индустријска предузећа, која је повластица ослободила од пла-

ћања било пореза, било непосредног пореза на фабричку радњу док им траје дата повластица, не плаћају на фабричку радњу непосредан порез по чл. 46. и 49. Зак. о непоср. порезу, ни обртан порез из тач. а. чл. 67. истог Закона, јер по чл. 1. Зак. о непоср. порезу обртни је порез део непосредног пореза. — О. П. У. 1. септембра, 1903. год., Бр. 16686.

Чл. 47. — Овај порез не плаћају:

а) Земљорадничке и занатске задруге, које постоје на основу Закона о земљорадничким и занатским задругама;

б) Пољопривредници, у колико сами продају производе своје властите привреде;

в) Они који домаћим рукодељем (домаћа индустрија) зарађују себи издржавање;

г) Они, који су законима или уговорима ослобођени; али филијали фабрика или њихова стоваришта, кад су ова последња ван круга фабрика, које су ослобођене концесијама од плаћања непосредног пореза, подлеже плаћању пореза по овом Закону;

д) Сопственици рударских предузећа; и

ђ) Малопродавци дувана, продавци таксених марака и таксених хартија и продавци срећака Класне Лутрије.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 48. — Принос друштава и удружења са циљевима културним, моралним или добротворним, од општега значаја, може Министар Финансија ослободити, сасвим или делимице, привремено или стално, од плаћања овога пореза. О овом ослобођењу решава Министар Финансија по саслушању Пореске Управе.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 49. — Сви обвезници, који по члану 46. овог Закона, подлеже плаћању пореза на принос, плаћају овај порез на све оно, што им приносе њихове радње и занимања, на било да су ове сталне или привремене, по одбитку:

а) Кирије за локале, у којима радње или занимања обављају, без обзира на то, да ли су то њихови локали или су под закуп узети; а ако ови локали служе у исто време и за станове, или ако су саставни део зграда, где се обвезници са станом налазе, а кирија уговором није понаособно одређена, узеоће се од целокупне кирије најмање $\frac{1}{3}$ као вредност кирије стана;

б) Сталних плата и надница помоћнога особља по радњама и занимањима;

в) Трошкова везаних с радњама и занимањима као: за огрев, осветлење, поштарину и т. д.; но количина ових трошкова, у колико се пуноважним билансом не докаже, цениће се по одредбама овог Закона; и

г) Обичног процента амортизације објеката (намештаја, прибора и т. д.), што се у радњи находе, па и зграда, ако су ове сопственост ималаца радња.

Код новчаних завода имају се за порез одбити од укупнога приноса, сем горе означених сума, још и суме камата на улоге.

Код осигуравајућих друштава, узимаће се као укупни принос све оно, што је на име премија, уплаћено у току минуле године, па ће се за порез одбијати, сем горе означених сума, још и половина суме, исплаћене по полицама у тој години.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Кад порески одбор не усвоји пријављено стање, он је дужан у смислу чл. 31. Зак. о непоср. порезу дати своју оцену како о чистом приносу од личног рада, тако и о трошковима, које и у колико по чл. 49. Зак. о непоср. порезу признаје и за ово навести разлоге. — О. Д. С. 23. фебруара, 1910. год., Бр. 7460.

Према чл. 49. Зак. о непоср. порезу порески одбор мора све тамо поменуће трошкове понаособ ценити, јер то овај законски пропис изриком тражи. — О. Д. С. 5. августа, 1911. год., Бр. 6496.

У чл. 49. тач. а. Зак. о непоср. порезу, изрично је предвиђено да се као трошак радње од бруто приноса од рада има да одбије и кирија за локале, у којима се радње или занимања обављају, без обзира на то, да ли су то сопствени локали или су то под закуп узети, а затим је, даље, предвиђено, да се на случај, да ти локали служе у исто време и за станове, или су саставни део зграда где се обвезници са станом налазе, има од целокупне кирије да изузме најмање $\frac{1}{3}$ као вредност кирије стана, па остатак кирије као кирија за локал у коме се радња обавља, да одбије као трошак. Овим законским наређењем дакле регулише се, пре свега, шта се и колико има да призна као трошак на име кирије за локале, а за тим, кад се ово наређење доведе у везу са чл. 67. тач. а. Зак. о непоср. порезу, шта се има узети као годишња закупна цена или кирија, према којој се има разрезати обртни порез. Према овоме, пошто је у чл. 49. под а. поменутог Закона предвиђено, да се од целокупне кирије има одузети најмање једна трећина као вредност кирије стана, то је порески одбор увек у могућности, да кад год кирија није уговором понаособ одређена, иде од овога минимума на више и да као вредност кирије стана узме више од једне трећине кирије, али не никада мање од једне трећине. У томе случају у колико се вредност кирије стана увећа преко једне трећине, у толико ће се сопственику имања мање признати као трошак на име кирије за локал, али у толико

ће он мање бити задужен обртним порезом у смислу чл. 67. тач. а. Зак. о непоср. порезу, ако плаћању овога пореза подлежи; обратно у колико се вредност кирије стана приближава једној трећини целокупне кирије, или је равна овој, у толико се обвезнику има признати већи трошак на име кирије за локал. Али у толико ће према овој бити више задужен обртном порезом по чл. 67. тач. а. истог Закона. — О. Д. С. 1. маја, 1912. год., Бр. 3996.

Порески одбор при доношењу своје оцене по пореским пријавама за разрез пореза, приликом повећавања капитала и обрта дужан је да за то даде и своје разлоге, као и да по чл. 49. Зак. о непоср. порезу сразмерно повећаном капиталу и обрту повећа и трошкове радње. — О. Д. С. 27. новембра, 1911. год., Бр. 9135.

Фондови за сумњива потраживања и за осигурање сталне дивиденде, које образује какво акционарско друштво, не могу се образовати мимо стални резервни фонд, који се образује по Зак. о акцион. друштвима, нити се, ако су образовани, суме дотиране тим фондовима од постигнуте добити, могу противно чл. 49. Зак. о непоср. порезу изузети од порезивања. — О. П. У. 11. јануара, 1914. год., Бр. 25858.

Чл. 50. — Ко од обвезника, из чл. 45. и 46. овога Закона, има трговачке књиге, ту ће извод (биланс) из тих књига, прописаних Трговачким Законом и судски потврђених и уредно вођених, бити меродаван доказ о чистоте приносу. А истинитост биланса, ако то Пореска Управа за потребно нађе, може се доказивати и самом клетвом подносиоца биланса, пред свештеником.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 50. Зак. о непоср. порезу извод из трговачких књига прописаних Трг. Законом, судом потврђених и уредно вођених, меродаван

је доказ о чистом приносу. Пореској Управи по томе законскоме пропису дато је једино то право, да цени истинитост поднетог биланса, али не и то, да овај одбацује као неисправан, по томе што није састављен у свему по књигама предвиђеним у §§. 8.—12. Трг. Зак., пошто о неисправности не може бити речи, кад при овери извода суделује државна власт, која тврди, да је верно изведен из судом потврђених трговачких књига. — О. Д. С. 31. децембра, 1911. год., Бр. 11710.

У чл. 50. Зак. о непоср. порезу изрично је предвиђено, да је извод из трговачких књига, прописаних Трговачким Законом и судски потврђених, уредно вођених, меродаван доказ о чистоте приносу. Тим законским прописом Пореској Управи дато је једино право, да за потврду истинитости биланса ако за потребно нађе, може захтевати клетву подносиоца биланса, али не и да биланс одбацује као неисправан, пошто о неисправности не може бити речи, кад при овери извода суделује државна власт, која тврди, да је верно изведен из судом потврђених трговачких књига. Према овоме, ако је порески обвезник на време поднео биланс, онда му се разрез пореза ни у ком случају не може извршити по произвољној оцени пореског одбора, противно чл. 50. Зак. о непоср. порезу, већ једино по поднетом билансу, пошто претходно Пореска Управа оцени и реши, да ли је потребно, да се истинитост биланса доказује клетвом. — О. Д. С. 1. маја, 1912. год., Бр. 3996.

Чл. 51. — Код радња и занимања, која сваке године полажу јаван рачун о своме раду, закључни рачуни добитка и губитка, на дан 31. децембра минуле године, одобрени годишњим скупом, биће меродавни за одређивање пореза на чист принос у текућој години.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 52. — Код радња и занимања, која се капиталом обављују, а у којима се не воде

трговачке књиге или се воде, па обвезник неће да поднесе извед (биланс), узимаће се, за основу израчунавања годишњег приноса капитал уложен у радњу.

У том случају узете се, начином предвиђеним чл. 55. овог Закона, да целокупни капитал може донети годишње приноса 8—20%, а код апотекарских радња и занимања 20—40%.

Где се пак, према природи извесних радња и занимања, годишњи принос не може с лакоћом одредити према капиталу (као код радња: цигљарских, кречарских, камењарских итд.), ту ће се принос изналазити према целокупном годишњем обрту радња и занимања.

При оцени обрта узете се нарочито у обзир: обим послова што се у радњи обављају, обични проценат добити, коју она доноси или доносити може. Код изнађеног обрта, узете се да обвезник може имати годишњег приноса 5—15%.

Код извозничких радња, које не воде трговачке, књиге или их воде, па обвезници неће да поднесу извод (биланс), изналазиће се принос свагда само према обрту радње, који може доносити годишње тога приноса 1—3%.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 46. Зак. о непоср. порезу, банкарске радње плаћају порезу на свој чист годишњи принос, и исти се утврђује изводом из трговачких књига, где ових има, а на начин опредељен у чл. 52. Зак. о непоср. порезу, где књига нема, или их обвезник неће да покаже. — Но како у чист годишњи принос улази и приход од појединог банчиног примања, као њеног уложеног капитала, онда непријава појединог примања дотичне радње за разрез пореза, не може бити разлог, да такву радњу лиши права на интерес по дотичноме примању, већ је суд по чл. 82. Зак.

о непоср. порезу и §. 97. Грађ. Суд. Пост. дужан да дотичну радњу позове наредбом, да у смислу трећег одељка чл. 82. Зак. о непоср. порезу поднесе потребан извод из својих трговачких књига, као и доказ, да је радња за разрез порезе пријављена. — О. о. 31. јануара, 1909. год., Бр. 1192.

Чл. 53. — Код оних радња, у којима има радника и помагача, али се послови обављају без капитала или са незнатним капиталом, па се чисти приноси, у времену разреза, не дају унапред тачно одредити, узете се у рачун и оцену: плате и наднице помоћника и радника; вредност годишње кирије за локале, у којима се радње и занимања обављају; радна способност машина, справа итд., што се ту налазе; вредност израђених предмета, ако их и у колико има; и вредност материјала за рад, што се на месту буде нашао, па ће се све то сабрати и од збира узети као принос годишње 6—16%.

Пошто се у два маха овим начином утврди принос од ових радња и занимања, приликом трећег и сваког даљег његовог изналажења код ових радња и занимања, узимаће се као њихов чисти принос, просечни принос двеју минулих година.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 91. у вези са чл. 53. Зак. о непоср. порезу порески одбор је дужан да изнађе и оцени чист принос, а пореско одељење има само ту дужност, да на изнађени принос примени пораску стопу, а не и да принос одређује. — О. Д. С. 22. децембра, 1909. год., Бр. 8302.

Чл. 54. — Код предузимачких и грађевинарских радња и занимања изналазиће се

чисти принос према уговореној вредности предузетих грађевина, па ће се узимати, да те радње могу доносити на име приноса 5—15% годишње од уговорених вредности.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год. Из чл. 52., 56., 57. и 66. Зак. о непоср. порезу види се јасно, да се порез распоређује годишње, према годишњем приносу. Ово исто предвиђа и чл. 54. истог Закона, који наређује, да се код предузимачких и грађевинарских радова чист принос изналази према уговореној вредности предузетих грађевина, узимајући да те радње могу доносити на име приноса 5—15% годишње од уговорених вредности. Према овоме ако се оваква радња (предузимачко-грађевинска) обављала за извесно време у једној години, онда јој се на изнађени принос има разрезати порез посебно за сваку годину, сразмерно времену за које је радња обављана, а не узети целокупан принос па порезати само за једну годину. — О. Д. С. 3. априла, 1911. год., Бр. 3217. — О. Д. С. 31. децембра, 1911. год., Бр. 11059.

По чл. 54. Зак. о непоср. порезу, код предузимачких и грађевинарских радњи чист принос изналази се према уговору, вредности предузетих грађевина, узимајући да ти радови могу доносити 5—15% годишње од уговорених вредности. Ако предузимачки или грађевинарски посао има да траје две или више година, онда је порески одбор, с обзиром на чл. 54. Зак. о непоср. порезу дужан изнаћи принос ове радње посебно за сваку годину, сразмерно времену за које је обављана, а затим у смислу чл. 49. истог Закона, понаособ и ценити трошкове те радње. — О. Д. С. 17. јануара, 1912. год., Бр. 327.

Чл. 55. — Да би се у случајевима из чл. 52., 53. и 54. овога Закона, правилно могао одређивати принос, па по томе и порез тачно распоређивати, Пореска Управа ће увек, по саслушању Управе Трговачког Удружења, од-

носно одбора, еснафа, као и грађевинара, одређивати, да ли ће се код појединих категорија радња и занимања из чл. 52. овог Закона, принос изналазити по капиталу или по обртну, и колика ће се где стопа, од оних што су предвиђене чл. 52. и 53. примењивати.

Оно што Пореска Управа буде овим начином утврдила, биће обавезно и свагда ће се у облику нарочитих прегледа објављивати благовремено у службеним новинама.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 56. — На принос свију предузећа и занимања, порез се наплаћује процентно и то :

I. Код приноса од радња и занимања трговачких без разлике, као и индустријских, банкарских и мењачких, предузимачких ; даље, од радња разних акционарских друштава и свих осталих радња и занимања, по изузетку оних под II обележених :

до	2000		3.5%
од	2001 —	4000	4%
„	4001 —	6000	4.5%
„	6001 —	10000	5%
„	10001 —	15000	5.5%
„	15001 —	20000	6%
„	20001 —	25000	6.5%
Преко	25000 —		7%

II. Код приноса од предузећа и занимања извозничких, занатских и некојих ситнијих радња и занимања, за дневне животне намирнице (ашчије, пиљари итд.):

до	1000 —		2%
од	1001 —	2500	2.5%
„	2501 —	4000	3%

од	4001 — 6000	3.5%
„	6001 — 8000	4%
„	8001 — 10000	4.5%
Преко	10000	5%

Ако занатлија, поред својих занатских руко-
творина, купује и препродаје готове и прера-
ђене предмете, са плаћањем пореза долази у
I групу овог наређења.

Ни један обвезник не може плаћати годишње
мање пореза на принос од радње од 15 динара
годишње.

Обвезници, пак, који се баве куповином и
препродавањем стокe на тржиштима и вашар-
има, не могу плаћати мање од 60 динара го-
дишње сваки.

Радње и занимања, што су редовно сваке
године дужна полагати јаван рачун о своме
раду, не могу плаћати мање пореза на принос
од 220 динара годишње; а осигуравајућа дру-
штва не мање од 750 динара.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Кад један обвезник из чл. 56. под I и II
Зак. о непоср. порезу има две или више радњи,
минимум предвиђен тим законским прописом ра-
чунаће му се за сваку радњу, тако, да дотични
обвезник мора за сваку радњу платити по 15.—
дин. на име непосредне порезе на принос од рад-
ње. — О. П. У. 24. јуна, 1903. год., Бр. 11306.

Печењари који крчме печено месо на пању,
оптерећују се као телесни радници са нетачном
зарадом по I групи чл. 60., а не по II групи чл.
53. Зак. о непоср. порезу, пошто тај рад не пред-
ставља никакав капитал. — О. П. У. 24. јуна,
1903. год., Бр. 14999.

Порез се распоређује годишње и на основу
трогодишњег разреза. И у једноме и у другоме
случају пореска обавеза свакога лица одређује
се и изражава у годишњим сумама. Тај исти

значај имају и порески минимуми од 15.— и
60.— дин. предвиђени у чл. 56. Зак. о непоср.
порезу, јер им је смисао у томе, да ни једно лице
не може платити годишње мању суму на име не-
посредног пореза на принос од радње. И ако
је већ за неко лице исправном применом закона
нађено, да оно годишње треба да плати минимум,
онда је и правично и закону сагласно, да се и
годишњи минимум наплаћује у целини или де-
ловима сразмерно времену обављања радње, од-
носно времену за које је пореска обавеза по за-
кону постојала. Према томе за време у коме рад-
ња није постојала, не може се порез у опште,
па ни у односу минимума, јер је и овај према
напред реченом дељив, наплаћивати. Међу тим,
треба имати на уму, да има радња, које, према
природи пословних односа, постоје само у току
неколико месеца једне године, као што су: пе-
мезарске, шљиварске, извозничке и у опште се-
зонске, јер су за остале месеце ти послови бес-
предметни. У томе случају порез на радњу, па
и минимум, односи се и разрезује за целу годину.
— О. П. У. 4. априла, 1904. год., Бр. 8111.

Минимуми непосредног пореза на приносе
од радња предвиђени у чл. 56. Зак. о непоср.
порезу, дељиви су ако радња није обављана целе
године. Смисао наведеног законског прописа има
се једино тако разумети, да само они обвезници
који су целе године обављали радњу, не могу
платити мање од тих предвиђених минимума,
али не и они, који су радњу обављали само за
извесно време. — О. Д. С. 9. марта, 1910. год.,
Бр. 2034.

Кад је пријављену апотекарску радњу ценио
занатски порески одбор и таксирао је по I одељ.
чл. 56. Зак. о непоср. порезу, — онда, или је радња
цењена од ненадлежног пореског одбора, у коме
случају оцена пореског одбора не може остати,
— или је таксација погрешно извршена по I одељ.
чл. 56. Зак. о непоср. порезу, ако је ова оцена
саобразна чл. 87. и 81. Зак. о непоср. порезу, и
донета од надлежног одбора. — О. Д. С. 17. ја-
нуара, 1912. год., Бр. 426.

Препарске радње долазе у ред занатлијских радња, и порезом се оптерећују по другој а не по првој групи чл. 56. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 21. фебруара, 1914. год., Бр. 23330.

Б. Порез на принос од личног рада.

Чл. 57. — Порез овај плаћа се на целокупну суму годишњег приноса, што обавезнику придолazi од његовог личног рада.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 58. — Од овог пореза ослобођавају се :

а) умни раденици и раденице испод шеснаесте године старости и телесни раденици и раденице испод осамнаесте године, без обзира на величину зараде, коју би имали ;

б) умни и телесни раденици и раденице, којима зарада не би била већа од шесет пара дин. на дан, ако су у небрачном стању и немају никога од родбине на издржавању ;

в) умни и телесни раденици оба пола, ако су у брачном стању, па им зарада не би била већа од једног динара на дан ;

г) умни и телесни раденици оба пола, ако су у небрачном стању, али би имали на издржавању слабомоћну и за привреду неспособну родбину, као : оца, матер, браћу, сестре, децу из законитог брака и т. д., па им зарада не би била већа од једног и по динара (1.50) на дан ;

д) телесни раденици оба пола, ако би више од два месеца, и умни раденици оба пола, ако би више од три месеца непрекидно боловали, или се за толико налазе у војсци, или на издржавању какве кривичне осуде, ослобођавају се пореза за полгође у коме су за толико били

удаљени од рада ; а ако би први раденици више од три месеца, а други више од четири месеца, горњим узроцима били спречени од посла, ослобођавају се пореза за целу ту годину ;

ђ) умни и телесни раденици оба пола, ако на послу или у болестима телесно тако оне-способе, да услед тога њихова зарада буде мања од оне, коју су пре тога губитка имали, платиће порез на половину зараде, коју у таквом стању буду имали ;

е) телесни раденици кад наврше шесет година живота, не плаћају више овај порез ;

ж) лица који уживају пенсију или издржавање, било из државне благајне или ма с које стране, ако немају више од 30 динара на месец пенсије или издржавања.

У свима овим случајевима ова изузећа чине се само тада, ако је зарада или приход једини доходак радеников ;

з) раденици рударских предузећа у опште, који су чланови братинске касе ; и

и) књижевници — писци књижевних дела.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год. По чл. 58. под з. Зак. о непоср. порезу и раденици рударских предузећа у опште, који су чланови братинске касе, ослобођени су плаћања пореза на принос од личног рада. Из овог законског прописа види се, да се за ослобођење од плаћања пореза тражи само то, да је извесно лица раденик рударског предузеча у опште и да је члан братинске касе. Законодавац, доносећи овај законски пропис није мислио само на неквалификоване раденике надничаре, односно оне, који служе само за надицу, већ у опште на све раденике рударских предузећа, па били сви под платом, уговореном наградом или дневницом, ако су само чланови братинске касе и ако не припадају администра-

тивно чиновничком особљу. Па како настојник с обзиром на чл. 103 и 165. Рудар. Зак. долази у ред радника рударског предузећа, то се и на њега односи поменути прописи, — О. Д. С. 13. јануара, 1912. год. Бр. 377.

По чл. 58. Зак. о непоср. порезу радници рударских предузећа у опште, који су чланови братинске касе, ослобођени су плаћања пореза на принос од личног рада. Из овога законског прописа види се да се за ослобођење од плаћања пореза тражи само то, да су радници рударских предузећа у опште, и да су чланови братинске касе. Другим речима законодавац, доносећи овај законски пропис, није помишљао само на телесне раднике надничаре, односно оне који служе за надницу, већ у опште на све раднике рударских предузећа, па били ови под платом, уговореном наградом или надницом, ако су само чланови братинске касе, и ако не припадају административно-чиновничком особљу. Према овоме и рударски настојник кантарџија и т. д., и ако су под платом долазе у ред радника рударских предузећа, који се имају ослободити плаћања пореза на принос од личног рада, у смислу наведеног члана 58. тач. в. Зак. о непоср. порезу, ако су чланови братинске касе. — О. Д. С. 1. маја, 1912. год., Бр. 4039.

Чиновник стављен за дело утаје под кривичну истрагу и у притвор, услед чега му је и издавање плате обустављено, не може за то време док је под истрагом и у притвору бити ослобођен плаћања пореза на принос од личног рада и личности, јер би то било противно тач. д. чл. 58. и тач. ђ. чл. 74. Зак. о непоср. порезу; јер чиновник стављен под кривичну истрагу још није осуђен, нити се зна да ли ће у опште бити осуђен, па се према томе, у смислу наведених законских прописа не може ослободити плаћања пореза на принос од личног рада и личности. — О. П. У. 4. фебруара, 1914. год., Бр. 3751.

Чл. 59. — Умни радници деле се у две групе :

I. група — У ову групу спадају радници оба пола, који под платом служе : државу, округ, срез и општину.

Они се деле у два реда :

A. У први ред иду радници, који се као послуга сматрају, као што су : жандарми, пандури, чувари, стражари, послужитељи и сви други њима подобни.

Они плаћају 1% од своје годишње зараде.

Б. У други ред долазе :

а) они који се гласањем бирају, као што су : кметови, општински писари и њима подобни ;

б) они који се претписом постављају, као што су : учитељи, учитељице и особље народног позоришта, практиканти, дијурнисте и њима подобни ;

в) они радници оба пола, који се указом постављају и отпуштају, као и пензионари ;

г) они радници оба пола, који су у служби приватних лица или јавних корпорација, банака установа, надлештава итд., као што су : управници, књиговође, пуномоћници, агенти, сензали и њима подобни, и

ђ) свештеници.

Они плаћају :

до	1000	„	1.5%
од	1001 до	1500 динара	1.8%
„	1501	„ 2000	2.0%
„	2001	„ 2500	2.2%
„	2501	„ 3000	2.5%
„	3001	„ 3500	2.8%
„	3501	„ 4000	3.2%
„	4001	„ 5000	3.5%
„	5001	„ 6000	4.0%
„	6001	„ 7000	4.5%

од	7001	„	8000	„	5 ⁰ / ₀
„	8001	„	9000	„	5.5 ⁰ / ₀
„	9001	„	10000	„	6 ⁰ / ₀
„	10001	„	12000	„	7 ⁰ / ₀

Преко 12000 динара 8⁰/₀.

Сви додаци, који иду уз плату, узимају се у рачун при оптерећењу пореза.

II. група — У ову групу спадају они раденици, који раде на своју руку самостално.

Они се деле у два реда :

У први ред иду вештаци, приватни наставници, новинари, штампари, бабице и њима подобни. Они плаћају на њихову годишњу зараду:

до	2000		1.5 ⁰ / ₀
од	2001 до	3000 динара	1.8 ⁰ / ₀
„	3001	„ 4000	„ 2 ⁰ / ₀
„	4001	„ 5000	„ 2.5 ⁰ / ₀
„	5001	„ 6000	„ 3 ⁰ / ₀
„	6001	„ 7000	„ 3.5 ⁰ / ₀
„	7001	„ 8000	„ 4 ⁰ / ₀

Преко ове суме по 4.5⁰/₀.

У други ред спадају : адвокати, лекари, апотекари и њима подобни.

На њихову годишњу зараду они плаћају :

до	3000	динара	3 ⁰ / ₀
од	3001 до	4000	„ 4 ⁰ / ₀
„	4001	„ 6000	„ 5 ⁰ / ₀
„	6001	„ 7000	„ 6 ⁰ / ₀
„	7001	„ 8000	„ 7 ⁰ / ₀

Преко 8000 по 8⁰/₀.

Измене и допуне од 30. марта, 1891. год., — и 15. јануара, 1901. год.

Из оне половине бира свештеничког, која се обуставља за приватне повериоце, има се првенствено наплатити порез и улог свештенички

за удовицу и децу, тако да друга половина бира остане потпуно слободна од свих обустава. — О. Д. С. 18. фебруара, 1912. год., Бр. 7857.

Чл. 60. — Телесни раденици деле се у две групе :

I. група. У ову групу иду : слуге, слушкиње, пољопривредни надничари, као што су : копачи, косачи, купцоци, жетеоци, берачи и њима подобни ; надничари по варошима, као што су : лађари, чамџије, скелеџије и сви други раденици и раденице са несталном зарадом и неизвесним радом.

Сви они од своје годишње зараде плаћају 0.60⁰/₀.

Но од овога плаћања изузимају се они надничари, који у својим општинама плаћају ма колико пореза по распореду.

II. група. У ову групу спадају радници фабричких и у опште индустријских предузећа са сталнијом зарадом и постојанијим радом, као што су радње рудокопске, млинарске, стружничке, железничке, паробродске и њима подобне ; радње фабричке, као што су : фабрике сапуна, чохе, стакла, туткала, цемента, дувана, карата, сода-воде, и све друге које постоје или постојати могу, као и раденици свију заната у земљи, ако ови последњи не раде са уложеним капиталом.

Они плаћају од своје годишње зараде 0.70⁰/₀.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год. — и 30. марта, 1891. год.,

Печењари који крчме печено месо на пању, оптерећавају се као телесни раденици са нетачном зарадом по I. групи чл. 60., а не по II. групи чл. 56. Зак. о непоср. порезу, пошто тај рад не

предпоставља никакав капитал. — О. П. У. 24. јула, 1903. год., Бр. 14999.

Пропис чл. 111. Зак. о непоср. порезу не односи се на пореске обвезнике, који плаћају порез по чл. 60. истог Закона, пошто о овим пореским обвезницима води рачуна порезник, кога су дужне помоћи све државне и општинске власти. — О. П. У. 29. јануара, 1905. год., Бр. 1997.

Чл. 61. — Зарада телесних раденика и раде ница, ако је примају од државе, у колико и она предузима фабричка, индустриска и занатлиска предузећа, оптерећиваће се са још једним десетим делом више од оних раденика, који раде у приватним предузећима.

Ако се уз плату, ајлук или зараду ужива и какав додатак, као на пр.: у храни, оделу, огреву, осветлењу, прању, послужи, новцу и т. д., порез и на те зараде повећаће се са једним десетим делом, за разлику од оних, који имају толику зараду као и ови, али немају тих додатака.

Измене и допуне од 30. марта, 1891. год.

Чл. 62. — Случајни приходи, који стоје у свези са јавном службом, као што су туторске и поротничке награде, дневница изборних судија, накнада сведоцима по парницама кривичним и грађанским итд., не узимају се у рачун при оптерећењу порезом.

Чл. 63. — За чиновнике, званичнике и сва остала лица изложена у чл. 59. и 60., одговорни су за порез старешине надлештава и завода у коме служе и плату примају, газде, мајстори, руковође, и у опште они који исплаћују плату или зараду ономе, који подлежи плаћању пореза

Одговорност председника управнога одбора извеснога акционарскога друштва за порезу у смислу чл. 93. Зак. о непосредном порезу, долази под одредбу чл. 114. Зак. о непоср. порезу. Он се не може казнити казненом неплаћеном порезом, већ само казном из чл. 114. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 7. фебруара, 1912. год., Бр. 907.

У чл. 63. Зак. о непоср. порезу предвиђено је, да су за чиновнике, званичнике и сва остала лица изложена у чл. 59. и 60. истог Закона, одговорни за порез старешине надлештава и завода у коме служе и плату примају, за тим, газде, мајстори, руковође и у опште они, који исплаћују плату или зараду, а у чл. 65. истог Закона предвиђено је, да су у том случају, кад које од тих лица порез не пријави, они дужни то учинити надзорној власти. Како се у чл. 63. Зак. о непоср. порезу говори у првом реду о чиновницима, па за тим о слугама, калфама, и у опште млађима, а у чл. 65. истог Закона, није изрично наведено, да се он не односи и на старешине надлештава и завода, то ови могу бити у заблуди о тој својој дужности. — О. Д. С. 18. маја, 1912. год., Бр. 4448.

По чл. 63. Зак. о непоср. порезу за чиновнике, званичнике и остала лица из чл. 59. одговорни су за порез старешине надлештава у коме служе и плату примају, и на којима лежи дужност, да у смислу тач. 3. чл. 106. Зак. о непоср. порезу при издавању плате увек од ове задрже дванаести део од распоређене суме пореза на плату и личност. — Али кад је утврђено, да је ко био у судском затвору по осуди суда, за које време није примао плату, већ издржавање сразмерно чину, онда му се самим тиме није могла ни наплаћивати пореза за то време, нити старешина за њу одговорним чинити. — О. Д. С. 23. фебруара, 1910. год., Бр. 7303.

Чл. 64. — О лицима која плаћају порез по чл. 60. водиће рачуна порезник, а у томе су

дужне да га помажу све државне и општинске власти, које с њим дођу у службени додир.

Чл. 65. — Сви они, који су по чл. 63. одговорни за наплату пореза од својих млађих, дужни су да их благовремено јаве месном пореском одбору. А кад слуга, калфа или у опште млађи напусти своје место, на коме је за време распореда био, дужан је газда, код кога је тада био, јавити то надзорној власти, јер ће у противном случају одговорати за порез свога млађега.

Глава пета. О порезу на обрт.

Чл. 66. — Све радње трговачке, индустријске, шпекулативне, лиферантске, и у опште које се капиталом на добит покрећу и одржавају, плаћају, поред пореза на капитал, и порез на обрт.

Порез овај дели се: на порез, који се одређује према обрту или вредности робе и на порез, који се одређује према годишњој закупној цени — кирији.

У прву групу долазе: све радње трговачке, шпекулативне, предузимачке, лиферантске, арендаторске, грађевинарске, дрварске, банкарске, мењачке и т. д. У другу групу долазе: индустријске (млинарске, шиварске, стругарске, цигларске, камењарске и друга фабричка предузећа), баштованциске, деликатесне, пекарске, хлебарске, ликерциске, механске и у опште јавне радње у зградама, у којима се људи скупљају ради увесељења.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.

Чл. 67. — Овај порез плаћају:

а) радње баштованциске и индустријске (као шиварске и т. д.), деликатесне, посластичарске, пекарске, хлебарске, ашчиске, ликерциске, механске, кафециске, гостионичарске и њима сличне, као и купатила парна и на води по 4% од годишње закупне цене, кирије или аренде оне земље, где се радња обавља.

Но покретни млинови и покретне воденице на Сави и Дунаву, по 100 динара годишње. На Морави, Дрини и другим рекама прве врсте по 60, а друге по 40 динара;

б) трговачке и све шпекулативне радње, које са прерађевинама раде, према годишњем обрту своје радње или вредности своје робе по 7%;

в) трговачке и шпекулативне радње, које са сировином раде, као и радње: лиферантске, предузимачке, арендаторске, грађевинарске и дрварске по 1% према годишњем обрту;

г) банкарске и мењачке радње акционарских друштава: прве врсте по 3000 динара; друге врсте по 2000 динара; треће врсте по 1000 динара.

Акционарске штедионице, задруге и остали новчани заводи, који се не баве шпекулисањем на Берзи, и немају мењачнице, не плаћају овај порез;

б) банкарске и мењачке радње неакционарске: прве врсте по 1000 динара, а друге врсте по 600 динара годишње.

Ако, пак, сопственици истих, послове своје, не обављају на Берзи: прве врсте по 200 динара, а друге врсте по 100 динара годишње.

У коју ће врсту која од ових радња доћи, одређује пореска власт ;

ђ) мале приватне банке и лица која стално упражњавају и зајмодавачке послове по исправама са кратким роковима, или купују за новац земаљске производе на зелен : у Београду по 2000, а у унутрашњости по 1000 динара годишње.

Овамо не спадају они, који својим суграђанима чине позајмице у храни ;

е) све јавне лиферације и предузимања за рачун државни или општински, путем јавног надметања или писмених понуда (оферата) плаћају 1% од уговорене суме ;

ж) радње по сеоским дућанима : по 1% од годишњег обрта. Но ни један дућан сеоски не може платити мање од 50 динара.

Оне радње из тачке б. и в. овога члана које прерађевину или сировину увозе са стране или извозе из земље, плаћају порез на царинарницама при извозу и увозу.

Да се овај порез према годишњем обрту наплати, сваки који неку од поменутих радња има, дужан ће бити да пореском одбору сам пријави количину свога годишњег обрта. Ако би одбор имао основа да посумња у истинитост пријаве он може тражити, да пријавник својим књигама докаже истинитост своје пријаве. Ако он књигама не би хтео или не би могао доказати, одбор ће сам према приликама оценити величину годишњег обрта дотичног лица. Изводи из књига царинских о увозу и извозу биће при томе меродавни.

И овај порез од обрта наплаћује се тромесечно (Чл. 106.), у колико се он не наплаћује на царинарници; а од лица која немају у Србији

сталну радњу, већ се периодично каквом трговином, шпекулацијом, лиферацијом или предузимачком радњом баве, наплаћиваће се порез у оном времену кад радњу отпочну.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896.-год., — и 15. децембра, 1901. год.

Све фабрике као и друга индустриска предузећа, која је повластица ослободила од плаћања било пореза било непосредног пореза на фабричку радњу док им траје дата повластица неће плаћати на фабричку радњу непосредан порез по чл. 46. и 49. Зак. о непоср. порезу, ни обртан порез из тач. а. чл. 67. истог Закона, јер је по чл. 1. Зак. о непоср. порезу обртни порез део непосредног пореза. Али, када се фабрике или друга индустриска предузећа јављају као лиферанти за рачун државни или општински, путем јавног надметања или писмених понуда (оферата), а повластицом су ослобођена од плаћања пореза на фабричку радњу, дужни су платити обртан порез из тач. е. чл. 67. Зак. о непоср. порезу, јер се у овоме случају не јављају као фабрике него као лиферанти. Потврда за то налази се у тач. г. чл. 47. Зак. о непоср. порезу, по коме плаћају порез по чл. 46. и 49. истог Закона стоваришта и филијали фабрика, повластицом ослобођених од плаћања пореза, када су та стоваришта или филијали ван фабричког круга. Све пак израђевине домаћих фабрика, било да су ослобођене али не од плаћања непосредног пореза, када своје производе извозе из земље, према тач. б. чл. 70. Зак. о непоср. порезу, не плаћају обртан порез из тач. б. чл. 67. истог Закона. — О. П. У. 1. септембра, 1903. год., Бр. 16686.

Као шпекулативне могу се сматрати брашнарске радње само онда, кад жито или брашно купују непосредно од произвођача, па га препродају. А ако брашно купују и набављају из млинова, који већ плаћају обртну порезу по чл. 76. а. Зак. о непоср. порезу, онда се такве брашнарске радње имају сматрати за дућанске, и не смеју се опте-

ретити обртном порезом по чл. 67. в. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 30. јануара, 1912. год., Бр. 849.

Радње такве природе да могу робу и увозити са стране и набављати у земљи, плаћају обртни порез по тач. б. чл. 67. Зак. о непоср. порезу, према оцени годишњег обрта. У случају да сопственици таквих радња докажу да своју робу и увозе, порески одбор биће дужан да цени колики део од оцењеног обрта отпада на робу која је увезена, а колико припада на трговину са земаљским робом, па ће им се обртни порез, 7% по обрту, наплаћивати само на овај други део. Ну ако дотични обвезник изјави, да ради искључиво са увезеном робом, обртни порез неће се наплаћивати, али ће се, у случају, да се противно докаже, применити чл. 111. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 4. јануара, 1904. год., Бр. 28027.

Арендаторске радње задужују се обртним порезом у смислу чл. 67. тач. б. Зак. о непоср. порезу, према закупној цени, а не према обрту који изналази и цени порески одбор. — О. Д. С. 16. фебруара, 1910. год., Бр. 1104.

Минимуми непосреднога пореза на приносе од радње предвиђени у чл. 56. Зак. о непоср. порезу, као и минимуми обртног пореза предвиђени у чл. 67. истог Закона дељиви су ако радња није обављана целе године. Смисао наведених законских прописа има се једино тако разумети, да само они обвезници, који су целе године обављали радњу не могу платити мање од тих предвиђених минимума али не и они, који су радњу обављали само за извесно време. — О. Д. С. 9. марта, 1910. год., Бр. 2034.

Транспортне радње не плаћају порез по чл. 67. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 17. фебруара, 1912. год., Бр. 1225.

Брашнарске радње не могу се увек сматрати за спекулативне и као такве оптеретити плаћањем обртног пореза по члану 67. в. Зак. о непоср. порезу. Као спекулативне могу се сматрати само онда, кад жито или брашно купују и набављају из млинова, који већ плаћају обртни

порез по чл. 67. тач. а. Зак. о непоср. порезу, и онда се такве брашнарске радње имају сматрати за дућанске, а ове нису предвиђене ни у једној тачци чл. 67. истог Закона. За оцену пак тога факта, да ли ко набавља брашно из млинова или од произвођача, надлежан је порески одбор, јер је он једино у могућности да ово зна, сем тога он има да донесе своју одлуку, у смислу чл. 91. Зак. о непоср. порезу, по свестраној оцени, прикупљеним подацима и лично сазнању. — О. Д. С. 21. септембра, 1912. год., Бр. 6869.

По тач. е. чл. 67. Зак. о непоср. порезу, обртни порез плаћа се увек, када је предузимачки посао за рачун друштва или општине обављен путем писмених понуда или путем јавне лицитације. Али, ако се лиферација врши за рачун друштва или општине, по усмено постигнутој погодби између лифераната и друштва или општине онда се од лифераната не може наплаћивати обртни порез, по смислу чл. 67. поменутог Закона. — О. Д. С. 13. фебруара, 1914. год., Бр. 4467.

Чл. 68. — Када сам сопственик обавља коју од радња, поменутих у претходном члану, плаћа непосредан порез на зграду и обртан порез према вредности кирије од зграде, т. ј. ако нема никаквог капитала уложеног у тој радњи, а ако га има, тада и непосредан порез на уложени капитал. Даје ли под закуп, закупник ће плаћати непосредан порез на зграду, по првом реду II групе чл. 59. и порез на обрт, а ако има уложеног капитала, тада само на капитал и обртан порез, према годишњој закупној цени. Сопственик, пак плаћаће тада само непосредан порез на зграду, према уговореној закупној годишњој цени, по чл. 24. овога Закона.

Чл. 69. — Овај обртни и допуњујући порез неће се узимати у рачун при распореду за

лични порез, нити ма за који прирез, сем државног.

У чл. 69. Зак. о непоср. порезу изрично је предвиђено, да се обртни порез неће узимати у рачун при распореду за лични порез, нити ма за који прирез сем државног. Под државним прирезом законодавац овде разуме само стални државни прирез предвиђен у чл. 76. Зак. о непоср. порезу. Према овоме остали државни прирези (ремонтски, за војне грађевине, за грађење нових железница, прирез жандармеријски, школски, војница и путарински порез) не могу се прорачунавати и на суму обртног пореза. — О. Д. С. 17. јануара, 1912. год., Бр. 327.

Чл. 70. — Од плаћања обртног пореза ослобађавају се :

1. Занатлиске радње и сви њихови занатлиски предмети.

2. Рударске радње и сви њихови предмети.

3. Мануфактурне и колонијалне радње, које на ситно раде, а робу своју саме не увозе са стране и не извозе из земље, већ добављају и распродају у самој земљи.

4. Машине и машински делови, који служе за подизање и одржавање индустријских радња и пољопривреде, кад их увозе сопственици тих радња.

5. Приватни потрошачи, који добављају ствари и остале потребе за своју личну употребу, кад то докажу потребним уверењима и одобри Министар Финансија. У личну употребу не улази материјал за подизање и улепшавање зграда и имања, а тако исто ни намештај и остале потребе за јавне и отворене радње.

6. Земаљске фабричне израђевине, кад се извозе из земље.

7. Ваљавице, воденице, суваче, ветрењаче и т. д.

8. Књиге и часописи научни и забавни, било на српском или којем страном језику, при увозу или извозу.

Измене и допуне од 16. децембра, 1901. год. Воденичко камење сматра се као саставни део воденичне машинерије и према томе не подлежи плаћању обртног пореза, према тач. 4. чл. 70. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 7. децембра, 1903. год., Бр. 27141.

По тач. 1. чл. 70. Зак. о непоср. порезу све занатлијске радње и сви њихови занатлијски предмети ослобођени су плаћања обртног пореза. Па како су и штампарске радње занатлијске, а не трговачке, јер предмете своје пуштају у промет у промењеном облику, на које је становиште стао и наш законодавац у чл. 4. Зак. о штампима, то онда ни штампар није дужан плаћати обртни порез на слова и линије, које увози за штампарију, јер се и она сматрају као машински делови, пошто се машине без слова не могу употребити за штампање. — О. П. У. 29. јула, 1904. год., Бр. 18471.

Тач. 4. чл. 70. Зак. о непоср. порезу не односи се на занатлије, већ на индустријалце и пољопривреднике, кад машине и машинске делове увозе као сопственици индустријске радње, односно пољопривредници. Према томе и пошто се тач. 1. истог законског прописа односи на занатлијске радње, и то искључиво за њихове занатлијске предмете, нема места ослобођењу занатлија од обртног пореза на предмете, које увозе са стране. — О. П. У. 12. фебруара, 1905. год., Бр. 4405.

Види чл. III. Зак. о олакшицама и правима датим Друштву Срп. Црвеног Крста.

Глава шеста. О порезу на личност.

Чл. 71. — Сваки становник Србије од 21 године плаћа лични порез.

И женске, које имају самосталну радњу или приход плаћају лични порез. Но удата жена чије имање ужива муж, не плаћа никакав, па ни лични порез, али је муж дужан да пријави имање своје жене и да плати на њега порез као да је његово, према чему ће се — разуме се — и његов лични порез одређивати.

Плаћању личног пореза, по чл. 71. Зак. о непоср. порезу подлежи сваки становник Србије по навршетку 21 године. Ако је удата учитељица малолетна, она се не може задужити порезом на личност, без обзира на то што је удата, јер еманципација по Грађ. Законику, па било да је реч о оној из §. 153. Грађ. Зак., било да је реч оној из чл. 112. и 113. Зак. о старатељству, не мо- жени у ком случају имати за последицу плаћање личног пореза, противно тач. а. чл. 74. Зак. о непоср. порезу јер је еманципација чисто у приватно — правном интересу еманципованог, а не у јавном ни у фискалном. — О. П. У. 16. јануара, 1914. год., Бр. 25487.

Чл. 72. — Лични порез плаћа се с главе на главу по 6 динара; и на сваки динар непосрдног пореза наплаћиваће се по пет пара.

Кад извесно лице није у почетној години порескога периода задужено личним порезом, то ако је разрез његовога пореза постао извршан према држави и њему, одељење нема могућности, да то лице накнадно у току периода, задужује личног порезом, баш и да није ослобођено личног пореза. — О. П. У. 4. јануара, 1914. год., Бр. 21875.

Чл. 73. — Где је имање задружно, па с тога плаћање непосрдног пореза пада само на старешине задруга, ту ће лични порез 5% плаћати старешине задруга а остали задругари само свој лични порез по 6 динара с главе на главу.

Чл. 74. — Од овога пореза (6 динара с главе на главу) ослобођавају се:

- а) они, који нису пунолетни;
- б) они, који пређу 60 година живота;
- в) страни посланици, консули и њихови чиновници, ако нису српски поданици;
- г) војници сталнога кадра, погранични стражари и жандарми до наредника закључно;
- д) ђаци по школама;
- ђ) судски осуђеници на затвор, заточење или робију, за све време одржавања тих осуда, ако је оно дуже од године дана;
- е) лица оглашена инвалидским судом за потпуне инвалиде;
- ж) лица потпуно неспособна за рад, која осталог непосрдног пореза плаћају испод 20 динара годишње; и
- з) женскиње, којима је једино издржавање удовичка пензија, и женскиње, које немају самосталне радње и немају већег прихода од 500 динара годишње.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

По чл. 74. под ж. Зак. о непоср. порезу од плаћања личног пореза ослобођавају се лица потпуно неспособна за рад, која осталог непосрдног пореза плаћају испод 20.— динара годишње. Овим се законским прописом имају права да користе и они порески обвезници, који живе у заједници или задрузи са другима, јер би противно било намери и духу законодавчевом, натеривати такве обвезнике на цепања заједнице или деобу задруге. — О. Д. С. 12. јануара, 1910. год., Бр. 271.

Чиновник стављен за дело утаје под редовну кривичну истрагу и у притвор услед чега му је и издавање плате, обустављено, не може за то време док је под истрагом и у притвору, бити ослобођен плаћања пореза на принос од

личнога рада и личности, јер би то било противно тач. д. чл. 58. и тач. Ђ. чл. 74. Зак. о непоср. порезу. По одредбама ових законских наређења, ослобођавају се и то од плаћања пореза на принос од личног рада у смислу тач. д. чл. 58. поменутог Закона она лица која су осуђена и налазе се на издржавању какве кривичне казне, а од плаћања личног пореза, у смислу тач. Ђ. чл. 74. истог Закона, они судски осуђеници, који су осуђени на затвор, заточење или робију, за све време издржавања тих осуда. Чиновник стављен под кривичну истрагу и у притвор, још није осуђен, на се према томе, у смислу наведених законских прописа не може ослободити плаћања порезе на принос од личног рада и личности. — О. П. У. 4. фебруара, 1914. год., Бр. 3751.

Чл. 75. — Све молбе за ослобођење од личног пореза поднесе се, са потребним доказима, пореском одбору у року, предвиђеном у чл. 78. овога Закона. Порески одбор по њима доноси своје одлуке и оне, за које нађе да има места ослобођењу, не задужује личног порезом, а своју одлуку шаље Министру Финансија на решење.

Молбе, поднесене после свршеног разреза, сматраће се као неблаговремене и слаће се Министру Финансија, који ће наређивати ослобођење за наступајућу годину.

Глава седма. О прирезима.

Чл. 76. — На сваки динар пореза наплаћује се: по 75 пара динарских у име сталног државног приреза.

Пореска власт, по чл. 25. Правила за наплату војнице, надлежна је само за разрез и наплату војнице, али не и за решење питања о ослобођењу од војнице, јер по чл. 21. и 34. тих

Правила, упис у списак војничара, испис из овога и ослобођење од плаћања војнице врше се по решењу команданта дотичног пуковског округа. — О. Д. С. 25. априла, 1912. год., Бр. 3465.

Како је по чл. 76. Зак. о непоср. порезу и војница прирез, и како по чл. 126. истог Закона распоређени порези и прирези застаревају за пет година, а сходно §. 931. Грађ. Зак. нераспоредени порези застаревају за шест година, — то се и питање о застарелости војнице има расправити према овим законским прописима. — О. Д. С. 4. новембра, 1912. год., Бр. 6793.

Чл. 77. — Од сталног државног приреза не може се нико ослободити, јер се исти наплаћује према количини непосредног пореза.

Само од приреза на обртни порез ослобођава се роба, која се увози из уговорних држава, и на сав извоз уопште. За тим од војних приреза ослобођавају се, на основу међународног уговора, страни поданици на суму њиховог личног пореза, ако у времену разреза пореза (чл. 78.) докажу потребним уверењем да нису српски грађани.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Страни поданици, који потребним уверењем било у пријави било у жалби, докажу да нису српски грађани ослобођавају се по чл. 77. Зак. о непоср. порезу плаћања војних приреза: 5% за ремонтски фонд и 5% за војне грађевине, на суму њиховог личног пореза. — О. Д. С. 22. фебруара, 1911. год., Бр. 1757.

Глава осма. Опште одредбе и пријава.

Чл. 78. — Ради распоређивања пореза по овом Закону пореска власт позваће јавном објавом 15. септембра сваке четврте године све

оне, који подлеже плаћању пореза, да до краја месеца септембра поднесу своје пореске пријаве, на основу којих ће им се распоредити порез за три године, које долазе, а за порез на принос од радња и занимања до краја јануара месеца.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Рок за жалбу противу разреза пореза извршеног у току порезног периода, не може се рачунати према објави која се чини у смислу чл. 98. Зак. о непоср. порезу, јер овде није у питању разрез пореза који је извршен по пријави поднетој у року предвиђеном у чл. 78. истог Закона, већ по пријави поднетој у току самог пореског периода. У овом случају пореско одељење дужно је обвезнику на потпис саопштити распоред пореза, и од тога дана, од дана саопштења има се рачунати рок за жалбу у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 19. новембра, 1910. год., Бр. 11071.

Ако сопственик зграде која раније није била порезивана, не поднесе пореску пријаву у смислу чл. 78. Зак. о непоср. порезу, онда нема места примени чл. 85. истог Закона, већ примени чл. 111. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 11. марта, 1911. год., Бр. 2689.

Чл. 79. — Сваки обвезник дужан је поднети пријаву написмено и пријавити своју имовину, принос и зараду.

Сем тога пријаву су дужни учинити :

а) за малолетнике, душевно болесне, распикуће и масе у опште, — њихов старалац, заступник и бранилац ;

б) за оне који нису у месту, кад се пријава чини, — њихове деловође, помоћници, пуномоћници или њихови природни или законити заступници ; но ако који сопственик ових нема,

а сам не учини пријаву, онда ће пријаву учинити закупац на позив пореског одбора; а ако ни закупца нема, општина ће га пријавити и уписати ;

в) за све правне личности, друштва, еснафе и т. д. — управници тих завода или њихови заступници ;

г) за жену или децу — муж, односно отац;

д) за непокретну имовину Управе Фондова, које је она сопственик и коју она издаје под закуп — управник.

Измене и допуне од 20. децембра, 1889. год., — 15. јануара, 1901., — и 29. априла, 1902. год.

Према чл. 79. под а. Зак. о непоср. порезу пријаву за масу дужан је учинити старалац. Ако он ту своју дужност није извршио, он за то има и да носи одговорност, а од масе може се тражити само редован порез. — О. Д. С. 15. децембра, 1909. год., Бр. 7855.

Чл. 80. — У пријави се морају тачно назначити :

1. Све зграде редом, и код сваке од њих забележиће се, на што се употребљава, колика је годишња кирија, која се добија или може добијати.

2. Капитал, издат под интерес, са именима дужника и уговореним годишњем интересом, као и капитал неиздат под интерес или издат без интереса.

3. Сав принос са тачним назначењем упражњавања сваке радње и занимања редом, поред којих ће се изнети: количина уложеног капитала, годишњи обрт ; вредност годишње кирије локала у коме се радња обавља, и станова, у којима обавезник са породицом станује и које држи

за уживање ; годишња плата и зарада помоћног особља, и остали трошкови саме радње. Капитал и обрт не морају износити они, који покажу принос пуноважним билансом.

4. Сопственици трговачких, занатлиских и осталих радња дужни су у својој пореској пријави да назначе, да ли имају и воде уредне књиге у радњи или не, па ако их воде, да уз пријаву приложе и извод књига, судом оверен.

Ако би се обвезник, на штету државне касе, послужио изводом из удешених књига или лажном исправом у опште, казниће га надлежна пореска власт десетоструким порезом.

5. У пријави ће обвезник ставити и своје године живота, као и пунолетних му чланова мушких.

О оним пријавницима, који изјаве да немају књига, пореска власт ће известити првостепени суд, а у Београду првостепени београдски трговачки суд. Ако се после, ма којим случајем, докаже и утврди да радња има књиге, пријавник ће се казнити са 150 динара.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 81. — О свакој згради мора се водити листа код надзорне власти.

С тога на месец дана пре него што порески одбор позове грађане да поднесу пријаве, пореска власт — порезници — дужни су, уз припомоћ општинске власти, да у варошима и варошицама изврше попис непокретних имања. трговина, заната и осталих радња, новчаних завода и других удружења, као и у опште свију лица, која подлеже плаћању порезе, и да приберу све потребне податке о њиховом имовном

и привредном стању, што ће пореском одбору послужити као грађа за правилнију оцену при разреду пореза.

Попис који пореско одељење у смислу чл. 81. Зак. о непоср. порезу врши, има да послужи пореском одбору као материјал за правилнију оцену приноса од пописаних пореских објеката, а никако тај попис не може послужити у место пријаве на основу које би се, у смислу чл. 85. Зак. о непоср. порезу, могао распоредити порез и на оне пореске објекте, који у ранијем пореском периоду нису били задуживани порезом. — О. Д. С. 11. марта, 1911. год., Бр. 2689.

Чл. 82. — Сваки је дужан да свој принос од капитала истинито покаже. Ко то не би учинио, губи право да судским путем тражи од дужника ма какав интерес.

И по томе, код исправа издатих пре распореда или у томе времену (чл. 78.), судови пазећи на ово по званичној дужности, тражиће сваки пут да им се уз тужбу за наплату интереса поднесе уверења, да је и за које време поверилац пријавио интерес пореском одбору.

Ако интерес, што га неко тражи, било по меници или облигацији или другим папирима од вредности, потиче из капитала уложеног у радњу, у томе случају у место споменутога уверења служиће оверени извод из потврђених трговачких књига.

Они, који немају принос од капитала, треба и то у пријави да назначе.

Ако се суд увери да пријавна није учињена у законом року, од дана издања па редом за све године до дана тужбе, он ће одмах о томе известити пореску власт, како би ова даље поступила по наређењу члана 111.

Примени чл. 82. Зак. о непоср. порезу може имати места у случају, где би суд имао, по тужби, интересе тек да досуди; а кад су и главница и интерес пресудом већ досуђени, то право повериоочево на наплату интереса не може бити спорно. — О. о. 17. фебруара, 1907. год., Бр. 1606.

Кад је тужилац у тужби својој тражио да му се поред главног дуга досуди и интерес, онда је суд према чл. 82. Зак. о непоср. порезу и §§ 94. и 97. Грађ. Суд. Пост. дужан да повериоца предходно позове да поднесе доказе о пријави спорног примања за разрез порезе, па тек по том да донесе своју одлуку. — О. о. 12. новембра, 1908. год., Бр. 12666.

По чл. 46. Зак. о непосредном порезу, порезу на принос од радње, банкарске радње плаћају на свој чист годишњи принос. И кад у овај принос, који се према чл. 50. Зак. о непоср. порезу утврђује изводом из трговачких књига где ових има, или на начин опредељен у чл. 52. Зак. о непоср. порезу где књига нема или их обвезник неће да покаже, — улази и приход од појединог банчиног примања, као њеног уложеног капитала, онда непријава појединог примања дотичне радње за разрез порезе, не може бити разлог да такву радњу лиши права на интерес по дотичноме примању, већ је суд према чл. 82. Зак. о непоср. порезу и §. 97. Грађ. Суд. Пост. дужан да дотичну радњу позове наредбом, да у смислу трећег одељка чл. 82. Зак. о непоср. порезу поднесе потребан извод из својих трговачких књига, као и доказе да је радња за разрез порезе пријављена. — О. о. 31. јануара, 1909. год., Бр. 1192.

По чл. 46. Зак. о непоср. порезу, банкарске радње плаћају порезу на свој чист годишњи принос, и исти се утврђује изводом из трговачких књига где ових има, а на начин опредељен у чл. 52. Зак. о непоср. порезу, где тих књига нема или их обвезник неће да покаже. Па кад у овај принос банкарске радње улази и приход од појединог банчиног примања као дела њеног уложеног капитала, онда тај факат што поверилац

као банкар није поднео доказе, да је извесно своје потраживање особено за разрез порезе пријавио, не може бити разлог да се од траженог интереса одбије, ако је он као банкар своју радњу за разрез порезе пријавио и ову своју тражбину кроз своје трговачке књиге спровео, услед чега је суд према чл. 82. Зак. о непоср. порезу и §. 97. Грађ. Суд. Пост. био дужан, да га претходно позове да потребне доказе поднесе, па тек по том да донесе одлуку о траженом интересу. — О. о. 13. марта, 1909. год., Бр. 3243.

Чл. 83. — Надлежно ће одељење Министарства Грађевина редовно извештавати пореску власт о пријављеним предузетим грађевинама и означавати имена предузимача; а грађевински одбор у Београду, још и вредност новоподигнуте зграде.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 84. — Акционарска друштва и њихова предузећа, поред поднесене пријаве, дужна су сваке године до 15. јануара, а најдаље до краја фебруара, да пореској власти поднесу цифру добитка, који је у прошлој години постигнут.

Ово се има доказати приложеним изводима рачуна добитка и генералне билансије, који морају бити оверени од стране управе друштвене. А сем тога дужна су дати пореској власти сваки извештај и објашњење, које се односи на закључни рад.

По чл. 84. Зак. о непоср. порезу акционарска друштва и њихова предузећа дужна су сваке године подносити пореској власти закључени рачун губитка и добитка на дан 31. децембра минуле године, одобрен годишњим скупом, — и овај је по чл. 51. истог Закона меродаван за одређивање пореза на чист принос у текућој го-

дини, а по чл. 56. Зак. о акционарским друштвима предвиђено је, да се редован главни збор акционара мора одредити најдаље до краја месеца априла, а по одобрењу Министра Народне Привреде и до краја месеца јуна, према чему излази, да су ове радње и занимања у могућности да тек тада поднесу потребне податке за одређивање пореза. Доводећи у везу ове законске прописе јасно се види, да се на акционарска друштва и остале радње и занимања, која о свом раду полажу јаван рачун, не могу применити прописи чл. 78. и 98. Зак. о непоср. порезу, јер она ни у време већ свршеног разреза пореза и израде распореда нису у стању да поднесу потребне податке у смислу чл. 84. истог Закона, па према томе да за њих не може важити ни трећи одељак чл. 120. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 4. марта, 1911. год., Бр. 2359.

Чл. 85. — На позив пореске власти (члан 78.) дужно је поднети пореску пријаву свако лице, које подлежи плаћању пореза по овом Закону. Ко у одређеном року не поднесе своју пореску пријаву, томе ће сам порески одбор оценили имовно стање и распоредити му порез за наступајуће три године, а он губи право жалбе на разрез пореза.

Исто тако и оним друштвеним предузећима, која не би у законом року послала податке, потребне за одређивање пореза, порески одбор сам ће, а на начин који за сходан нађе по овом Закону, пронаћи и одредити приход друштвени и оптеретити га порезом, а друштво такође губи право жалбе на разрез пореза.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Примени чл. 85. Зак. о непоср. порезу има места само онда, када ко на позив пореске власти, у одређеном року по чл. 78. истог Закона, неби поднео пореску пријаву, а међутим порески

објекат ранијим порезивањем био је познат пореској власти, али не онда када тога позива пореске власти није било; према томе ако се уверењем општинског суда које порески обвезник уз жалбу поднесе, утврђује, да објаве пореске власти за подношење пријаве у његовој општини није било, то самим тим, у оваквом случају, не може се према њему применити пропис чл. 85. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 22. фебруара, 1911. год., Бр. 1759.

Да би се према неком пореском обвезнику могао применити пропис чл. 85. Зак. о непоср. порезу, потребно је, пре свега, да је порески објекат ранијим порезивањем познат пореској власти и да је пописом извршеним у смислу чл. 81. истог Закона, утврђено да исти још постоји, а сем тога да за исти није у одређеном року поднета пријава за наступајући трогодишњи разрез пореза, и најзад, да је, према томе, за тај објекат одељење саставило посебан реферат, па овај са ранијом пореском пријавом дотичног лица упутило пореском одбору. Али кад је одбор донео своју оцену по обвезниковој пријави, која је поднесена после рока из чл. 78. Зак. о непоср. порезу, то се тај порески обвезник не може лишити права жалбе на разрез пореза у смислу чл. 85. истог Закона, пошто је његова пријава — без обзира што је поднесена после предвиђеног рока поменутог у чл. 78., узета у обзир и по њој порески одбор донео своју оцену а по реферату пореског одељења. — О. Д. С. 2. априла, 1911. год., Бр. 2644. — О. Д. С. 10. маја, 1911. год., Бр. 4647.

Пропис у чл. 85. Зак. о непоср. порезу лишава права жалбе пореског обвезника на разрез пореза само онда, када се за извршан порески објекат, који је ранијим порезивањем познат пореској власти, и пописом у смислу чл. 81. Зак. о непоср. порезу утврди да још постоји, не поднесе пријава за наступајући порески период, већ за тај објекат одељење састави посебан реферат, па овај са ранијом пријавом упути пореском одбору на оцену. Међутим пореско одељење

ње не може у своме реферату, да измени природу тога објекта и пријави га као нов објекат, већ га има пријавити онако, како је раније био порезиван, ако хоће да пореског обвезника за тај разрез пореза лиши права жалбе. — О. Д. С. 3. августа, 1911. год., Бр. 6030.

Примени чл. 85. Зак. о непоср. порезу нема места кад је пријава извеснога лица, без обзира на то што је поднесена после рока предвиђеног у чл. 78. Зак. о непоср. порезу, узета у обзир, и порески одбор по овој а не по реферату пореског одељења донео своју оцену. — О. Д. С. 22. фебруара, 1911. год., Бр. 1771.

Према лицу, пореском обвезнику, који је у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу одјавио обављање своје спекулативне радње, па на основу тога био ослобођен пореза, — не може се применити пропис чл. 85. Зак. о непоср. порезу, т. ј. порески одбор не може га задужити на основу реферата пореског органа, већ само по његовој поновној пријави, јер све до његове поновне пријаве овај порески објекат непознат је пореској власти нити је постојао. — О. Д. С. 17. фебруара, 1912. год., Бр. 1027.

Пропис чл. 85. Зак. о непоср. порезу, предвиђа лишење права жалбе на разрез пореза само за оне пореске обвезнике и само онда, када се за извесни порески објекат, који је ранијим порезивањем већ познат пореској власти, и пописом извршеним у смислу чл. 81. истога Закона утврђено да још постоји, не поднесе пријава за наступајући порески период, већ за тај објекат одељење састави посебан реферат, па овај са ранијом пријавом упути пореском одбору на оцену. Другим речима, пореско одељење не може у свом реферату да измени природу тога објекта, и пријави га као нов објекат, већ га мора пријавити онако, како је раније био порезиван, ако хоће да за тај разрез пореза веже лишење права жалбе према дотичном пореском обвезнику. У противном, ако је оно у свом реферату изменило природу пореског објекта и обвезника задужило порезом на такав измењени објекат (рецимо од

дућана изменило и ценило кафану, па га на ову задужило) онда је Министар, и без обзира на чл. 85. Зак. о непоср. порезу, дужан упустити се у оцену главне ствари и овакав разрез пореза поништити, пошто му у основи није било места и наредити да се дотични обвезник задужи порезом на онај објекат, на који је и раније био задуживан — О. Д. С. 17. септембра, 1911. год., Бр. 8877.

Кад порески одбор донесе по пријави поднетој после одређенога рока своју оцену, на основу које пореска власт има да изврши разрез пореза, — жалилац се не може на основу чл. 85. Зак. о непоср. порезу лишити права жалбе противу разреза пореза. — О. Д. С. 9. октобра, 1923. год., Бр. 12285.

Кад је финансијска управа пореску пријаву, поднету после одређенога рока, доставила пореском одбору и овај по овој донео своју одлуку, а не по реферату пореског органа, па су на основу те оцене порески органи извршили и разрез пореза. — онда се жалилац не може на основу чл. 85. Зак. о непоср. порезу лишити права жалбе противу разреза пореза. — О. Д. С. 3. октобра, 1923. год., Бр. 11391.

Чл. 86. — Облик пријавне листе и пореске књижице прописује Министар Финансија, по саслушању Пореске Управе. Њих штампа само државна печатња.

Разрез пореза има да буде извршен на пријавној листи и из ове се има пренети у распоред пореза, јер се иначе не да извршити сравњење ради контроле, да при препису није учињена каква грешка. — О. Д. С. 23. јануара, 1910. год., Бр. 230.

Порески одбор и његове дужности.

Чл. 87. — У свакој општини постоји порески одбор.

Порески одбор, у Београду, састављен је из петнаест чланова, и то : особено за трговачке радње, а особено за све остале ; у окружним варошима, из десет ; а у осталим општинама варошица и села, из пет чланова и толико исто заменика.

Од овог броја, три петине ($\frac{3}{5}$) бирају општински одбори у споразуму са важнијим представницима свију радња и занимања ; али у Београду на предлог Управе Трговачког Удружења за трговачке радње ; а за остале, у споразуму са одборима важнијих еснафа и удружења. При саставу одбора увек ће се пазити, да бар све важније врсте занимања буду заступљене.

Остале две петине ($\frac{2}{5}$) чланова и заменика поставља Министар Финансија, на предлог надлежне пореске власти, од којих је један председник одбора.

Чланови пореског одбора постављају се и бирају у почетку месеца августа за три године, а пазиће се да свака главна категорија радња и занимања, која порез плаћа, буде заступљена у пореском одбору. Изабрани чланови морају се примити ове почасне дужности.

Свако случајем упражњено место у пореском одбору, одмах се попуњава. Одступели чланови могу се поново поставити или изабрати.

Порески одбор у варошима и варошицама, састаје се на позив председников, као и на писмено тражење управника пореске власти.

Порески одбор пуноважно решава, када су у седници сви чланови, а за његово решење сматра се оно, што је већином гласова одлучено. У

случају једнаке поделе гласова, већина је онде, где буде председник.

Порески одбор све своје одлуке уноси у записник својих седница, који сви присутни чланови потписују.

Државни заступник не може бити члан пореског одбора и учествовати у доношењу оцене пореског одбора. Ако је он ипак учествовао као члан пореског одбора у доношењу оцене и ову потписао, то се он има изузети. У том случају ако остаје недовољан број пореских одборника за пуноважно решење, така одлука пореског одбора није саобразна закону, пошто би противно чл. 87. Зак. о непоср. порезу, порески одбор при доношењу њеном био састављен из мањег броја чланова, но што Закон предвиђа. — О. Д. С. 2. априла, 1911. год., Бр. 3262.

Оптичарске радње сматрају се као занатлијске (а као такве сматра их немачки закон, по угледу кога је израђен наш закон), према чему такве радње има да цени занатлијски порески одбор. (З. одељ. чл. 87. Зак. о непоср. порезу) а не трговачки порески одбор. — О. Д. С. 17. јануара, 1912. год., Бр. 307.

Апотекарске радње нису занатске радње, те је према томе занатски порески одбор ненадлежан да цени принос од истих. — О. Д. С. 17. јануара, 1912. год., Бр. 426.

Ако је оцену пореског одбора потписао већи број пореских одборника него што је то предвиђено у чл. 87. Зак. о непоср. порезу, оцена пореског одбора пуноважна је, па следствено и не постоји, према чему ни разрез пореза по истој извршен не постоји. — О. П. У. 23. јуна, 1912. год., Бр. 18221.

У чл. 87. Зак. о непоср. порезу вели се, да порески одбор пуноважно решава само онда, када су у седници сви чланови. То што су неки чланови одлуку доцније потписали, не даје јој важности, ако нису били сви при њеном доношењу. — О. Д. С. 5. августа, 1911. год., Бр. 10316.

За пуноважно решавање пореског одбора чл. 87. Зак. о непоср. порезу захтева присуство свих његових чланова. — О. Д. С. 9. октобра, 1923. год., Бр. 12283.

Чл. 88. — У порески одбор могу се избрати само они грађани, који у име непосреднога пореза плаћају најмање 30 дин. на годину, који нису осуђивани, који нису под стедиштем и, у опште, који уживају сва грађанска права.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 89. — Чланови месног пореског одбора полажу заклетву пред свештеником, која ће да гласи :

»Ја Н. Н. закљичем се једним Богом и свим што ми је на овоме свету најмилије, да ћу поверени ми посао савесно и без пристрасности вршити, и да ћу без призрења на личности давати оцене по мом сопственом уверењу.

Како будем право казао и заклео се, тако ми Бог помогао.«

Ова ће се заклетва ставити написмено и кад је свештеник овери, послаће се надзорној власти на чување.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 90. — Ако би се доказало, да чланови пореског одбора, својим недоласком у седницу, отежавају рад одбора, Министар Финансија има право да такве чланове, по достави пореског одбора, казни од 10 до 50 динара и да их искључи из пореског одбора. Противу оваквих осуда има места жалби Државном Савету, у року од 15 дана.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Чл. 91. — Дужност је пореског месног одбора :

а) да у смислу чланова 52. и 53. овог Закона оцењује оне објекте, о којима ови чланови говоре (као капитал уложен у радњу, обрт итд.), а за које пријавник, уза своју пријаву, не поднесе доказе, какви се по овом Закону сматрају за пуноважне ;

б) оцениваће по пореским пријавама: о вредности кирије од имања, о капиталима, разним приходима и личностима. Он има право да потражује од надлежних општинских и државних власти, као и од приватних сопственика и новчаних завода све податке и документе, који би имали да послуже при оцени. Ако одбор нађе да у пријави није истинито одређена вредност кирије, коју имаће доноси, или доносити може, кад зграда служи сопственику за његову употребу ; или количина уложеног капитала или принос од новчаног капитала и принос од радње и занимања, као и од личног рада ; и да поднесени докази нису сигурни, одбор ће по свом сазнању донети своју оцену и на пријави написати. Одбор се може изласком на лице места или преко сведока, и вештака послужити и риаво стање сазнати. Но ако се и на овај начин не сазна право стање, онда одбор сам доноси оцену и одлуку своју ;

в) да се уверава, да ли су се сви који плаћању свога пореза подлеже, пријавили ;

г) да чува као тајну све оно, што би сазнао у својој службеној радњи о стању појединих који порез плаћају.

Измене и допуне 29. априла, 1902. год.

По чл. 91. у вези са чл. 53. Зак. о непоср. порезу пбрески одбор је дужан да изнађе и оцени чист принос, а пореско одељење има само ту дужност, да изнађени принос примени на пореску стопу из чл. 56. Зак. о непоср порезу, а не и да принос одређује. — О. Д. С. 22. децембра, 1909. год., Бр. 8302.

Кад је по првој пријави извесног пореског обвезника поднетој у року из чл. 78. Зак. о непоср. порезу, порески одбор донео своју одлуку у смислу чл. 91. истога Закона, па по тој одлуци извршено и задужење порезом, онда нема места, да порески одбор поново, по другој доцније поднесеној пријави, доноси своју нову оцену пошто разрез пореза извршен по оној првој пријави, важи за цео порески период. — О. Д. С. 20. јануара, 1911. год., Бр. 449.

По пореској пријави извозничке радње са сировим кожама, порески одбор не може по свом нахођењу да доноси оцену, већ на основу стварних чињеница. Њему ништа не стоји на путу, а по чл. 91. под б. Зак. о непоср. порезу дужност му је, да прибави извештај са царинарнице о количини извоза, и на тај начин своју одлуку саобрази чл. 91. и 96. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 20. јануара, 1912. год., Бр. 550.

Чл. 92. — Сваки, који се пореском одбору пријави ради распореда пореза на личност, дужан је да покаже одбору колико плаћа свега у име непосредних пореза. Према томе ће порески одбор записивати пријављене у списак и увршћивати их у дотичну класу пореза према чл. 73. овог Закона.

Види чл. 73. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 93. — Ко ме се после извршеног разреза пореза промени имовно и привредно стање или зарада, дужан је да у року од три месеца, рачунајући рок од дана, када се промена де-

сила, поднесе пријаву, са потребним доказима и пријави промену, те да му се према тој промени и порез распореди или од истог са свим ослободи.

После тога рока, ако би се имовно или привредно стање увећало, поступиће се по чл. 111. овог Закона, а ако је стање или зарада умањена, онда се за текућу пореску годину неће смањити порез.

Пореска лица, која у току године промене своје место борављења, морају се при иселјавању, као и при досељавању, у року од месец дана пријавити пореској власти. Ко би пропустио ово да учини, од њега ће се при првој наплати пореза у име казне наплатити десет динара.

Наређење чл. 93. Зак. о непоср. порезу не односи се на лица, која на државним или општинским касама примају плату, пензију или издржавање, а у колико се тиче те њихове плате, пензије или издржавања. — О. П. У. 13. јуна, 1903. год., Бр. 10493.

Знатније штете претрпљене у трговини, када се пуноважно докажу, ако су тако велике, да обухватају пословне операције целе једне године, те се не могу покрити добитцима на другим операцијама, но падају на терет капитала обвезниковог, сматрају се као довољан повод за нову оцену по чл. 93. Зак. о непоср. порезу. У том ће случају порески одбор претходно ценити је ли претрпљени губитак такав, да повлачи собом и смањење пословних односа обвезникових, и ако јесте, цениће поново капитал, обрт и трошкове. Тако ће се исто поступити и у случајевима кад су губитци незнатнији, али не произлазе из трговачких послова но из других узрока, као на пр. у случајевима да се роба уквари, и с тога баца, кад изгоре или се потопи и т. д., и у онште увек, када се по природи штете може закључити,

да ће утицати да пословну моћ дотичног обвезника. Но и у свим тим случајевима штета мора бити пуноважно и надлежно утврђена. — О. П. У. 24. јуна, 1903. год., Бр. 14865.

Ако закупац кафане у року предвиђеном у чл. 93. Зак. о непоср. порезу пријави промену стана, смањење кафанске кирије, па за доказ ове поднесе потврђен уговор о закупу, онда је пореска власт, с погледом на чл. 31. истог Закона дужна у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу, распоредити му порез према том промењеном стању, пошто је сума кирије, у уговору означена меродавна за разрез пореза. — О. Д. С. 19. фебруара, 1910. год., Бр. 1174.

Када се из једне радње изузме један део капитала и овим одпочне обављати друга радња, онда се у првој радњи појављује промена стања која се има у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу накнадно ценити и према промењеном стању распоред пореза извршити. — О. Д. С. 26. фебруара, 1910. год., Бр. 1359.

Ако се некоме путем експропријације одузме извесно земљиште, и од истога танију пренесе, онда је пореска власт дужна у смислу чл. 16. Зак. о непоср. порезу ослободити га плаћања пореза на то земљиште, почев од идуће године, пошто је законска предпоставка да је са преносом тапије престала његова и својина и државина. То пак што се ово земљиште и даље води на име његово по пописним књигама, без утицаја је на решење овога питања, јер он није ни био дужан да подноси пријаву у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу, пошто се разрез пореза на земљиште и не врши по пријави већ на основу пописних катастарских књига. — О. Д. С. 19. септембра, 1910. год., Бр. 11028.

Стоји то, да је по чл. 93. Зак. о непоср. порезу сваки коме се после извршеног разреза пореза промени имовно и привредно стање или зарада, дужан у року од три месеца поднети пријаву и пријавити промену, а ако то не учини, да ће се с њиме поступити по чл. 111. Зак. о непоср. порезу на случај, да му с имовно или при-

вредно стање увећало. Али смисао је овога законскога прописа тај, да је сваки порески обвезник дужан пријавити промену свог имовног и привредног стања, онда кад ове и има. То што је у поменутом законском пропису употребљена и реч »зарада«, долази отуда, што је она задржана из Закона о порези на зараду од 14. јануара, 1901. год. Кад дакле, извесном пореском обвезнику није ни имовно ни привредно стање, после извршеног разреза пореза ни у колико промењено, онда он у смислу чл. 93. Зак. о непоср. порезу није ни дужан подносити какву пријаву, због чега се према њему не може ни применити чл. 111. Зак. о непоср. порезу. Али како су по чл. 45., 46., 49. и 56. Зак. о непоср. порезу сви обвезници дужни плаћати порез на све оно што им приносе њихове радње и занимања, то у оваквоме случају може бити места наплати само редовне порезе на онај вишак зараде, који је остао непорезан. — О. Д. С. 8. августа, 1911. год., Бр. 10993.

Чл. 94. — Нова предузећа акционарског друштва, која се отпочну у току године, дужна су за 15 дана од почетка рада свога да известе пореску власт и да обележе цифру капитала и приложе правила новооснованог акционарског друштва. За ту годину неће бити оптерећена порезом, осем новчаних завода.

Друштва, која предузму ликвидацију, о том ће одмах извести пореску власт и од првог идућег месеца ослободиће се од даљег плаћања пореза.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год. По чл. 94. Зак. о непоср. порезу новчани заводи плаћају порез и за ону годину у којој су засновани. По последњој алинеји чл. 56. истог Закона, радње и занимања која редовно полажу јавни рачун о свом раду, не могу плаћати мање порезе на принос од 250.— дин. го-

дишње; а по чл. 51. истог Закона, радње и занимања, која сваке године полажу јаван рачун о своме раду, порезују се према чистој приносу из завршног рачуна добитка и губитка. Према овим законским прописима излази, да се новчани заводи морају задужити порезом и у првој почетној години. Али како законодавац нигде није означио како ће се тај чист принос у тој првој почетној години код новчаних завода изналазити, то се и овде има узети, да је биланс, састављен из књига новчаног завода, и за то време мерио даван за оцену чистог приноса. — О. П. У. 25. јуна, 1913. год., Бр. 9781.

Чл. 95. — По свршеном пријављивању послаће порески одбор надзорној власти спискове свију пријављених с извешћем: да ли су сви који подлеже плаћању пореза ушли у тај списак или не. Оне, који су пропустили пријавити се, обележиће на засебном списку, који ће такође спровести надзорној власти.

Дужности надзорне пореске власти.

Чл. 96. — За разрез пореза на земљишта, на приносе од зграда, на приносе од радња, на обрт, на личност и за прирезе, надлежна је свака пореска власт у кругу своме.

За основ разреза пореза на приносе од радње узмеће се количина пријављеног приноса, кад год пријавник уз пријаву поднесе и доказе о пријављеном приносу, какви се по овом Закону сматрају за пуноважне, или кад биланс поднесе на увиђај, у смислу члана 50. овог Закона. У случају, кад не би били поднесени такви докази, оцениће се дотични порески објекат и разрез пореза извршити према чистој

приносу, који се по одредбама овога Закона знаће.

Ако поднесени докази нису довољни или су несигурни, порески одбор може изласком на лице места и сам собом да прегледа и констатује право стање, па по потреби, преко вештака оцену да изврши. Вештаци имају права на дијурну по 6 динара на дан. Ову плаћа дотични обвезник од кога се она уз порез има да наплати, ако се утврди да је право стање прикрио.

Порез на земљиште распоређује, на основу пописних и катастарских књига, надзорна власт и тај распоред доставља општинском суду најдаље до краја месеца септембра сваке четврте године.

Копију тога распореда спроводи у исто време Министарству Финансија, које контролише рачун и ако нађе да је неисправан, чини исправке и наређује шта треба по Закону.

У том распореду мора да се означи: од кога има општински суд да наплати порез, колико, за које време и на која земљишта.

Измене и допуне од 20. децембра, 1889. год., — 16. децембра, 1896. год., — и 15. јануара, 1901. год.

По четвртоме ставу чл. 66. Зак. о непоср. порезу, порез на земљиште распоређује се на основу пописних и катастарских књига. Према томе када исправка у пописној књизи код земљишта извесног пореског дужника, услед нехата и погрешке саме пореске власти, није извршена онда када је вишак земљишта стручним премером утврђен, већ много доцније; онда се, кад је дотичноме пореском обвезнику за то време, према стању у пописној књизи, тачно распоређиван порез, на тај вишак може он задуживати

тек од момента учињене исправке пошто су по наведеном законском пропису пописне књиге једино меродавне за разрез пореза на земљиште. — О. Д. С. 25. децембра, 1909. год., Бр. 7276.

Чл. 97 — Пореска власт дужна је да распоред пореза свију облика сврши најдаље до 1. децембра, а за порез на принос од радње, најдаље до 1. фебруара.

Кад пореска власт сврши разрез пореза на земљишта, на принос од зграда, на принос од капитала, принос од радња и личнога рада и на личност, тада ће ова власт исти разрез најдаље до 15-ог децембра послати општинском суду ради наплате, а за принос од радња до 15. фебруара.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год. Ни једним прописом Закона о непоср. порезу није стављено у дужност општинским властима да израђују пореске распореде, већ је то на против, према чл. 97. истога Закона, дужност пореских одељења. — О. П. У. 9. септембра, 1913. год., Бр. 14108.

Наплата пореза.

Чл. 98. — Кад општински суд добије одобрени распоред пореза од надзорне власти, тада ће исти изложити грађанству на углед у општинској судници за време од 15 дана па ће се за тим приступити наплати пореза.

Рок за жалбу противу разреза пореза извршеног у року пореског периода не може се рачунати према објави која се чини у смислу чл. 98. Зак. о непоср. порезу, јер овде није у питању разрез пореза који је извршен по пријави поднетој у року предвиђеном у чл. 78. истог

закона, већ по пријави, поднетој у току самог пореског периода. У овом случају, пореско одељење дужно је обвезнику на подпис саопштити распоред порези и од тога дана — од дана саопштења има се рачунати рок за жалбу у смислу чл. 120, Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 19. новембра, 1910. год., Бр. 11071.

По чл. 98. Зак. о непоср. порезу, општински суд, кад добије одобрени распоред пореза од надзорне власти, дужан је исти изложити грађанству на углед. Из овога излази, да се распоред може изложити грађанству на углед тек онда, када га одобри пореско одељење. Према овоме, ако је општински суд објавио, односно ставио на углед распоред пореза пре но што је одобрен од пореског одељења, онда таква објава нема важности по закону, нити она у том случају утиче на рок предвиђен у чл. 120. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 27. априла, 1912., год., Бр. 3462.

Разрез пореза који је у смислу чл. 98. Зак. о непоср. порезу постао извршан, како према држави тако и према пореском обвезнику, не може се мењати, изузимајући случајеве из чл. 122. Зак. о непоср. порезу, када је учињена каква грешка приликом самога преписивања већ распоређенога пореза у књигу распореда. У разматрање и решавање правилности једнога задужења порезом, пореска власт може се упуштати само на основу чл. 120. Зак. о непоср. порезу услед изјављене жалбе било пореског обвезника било државног заступника. — О. Д. С. 9. јуна, 1912. год., Бр. 5268.

Чл. 99. — По свршетку сваке пореске године, дужне су пореске власти, до краја месеца маја да саставе и склопе пореске рачуне и са пореским њигама пошаљу Главној Контроли на преглед и оцену.

За пореске рачуне одговорни су рачунополагачи и то: председник општинског суда

или његов заступник, кад општинска власт врши наплату пореза, и порезник који врши наплату пореза, а у Београду : благајник пореског одељења и порезници, који врше наплату пореза, а као наредбодавац још и управник пореске власти; а у царинарници : цариник и чиновник, који врше наплату обртног пореза.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.

Чл. 100 — Ни једна власт, која је позвана да врши потврде о преносима непокретне имовине или каквог другог права, које се порезом оптерећује, неће ове преносе потврђивати, док јој продавац, односно уступитељ права не поднесе доказе, да је на непокретност или друго какво право, плаћен порез за све раније године и за истекла четворомесечја текуће године, што ће се увек и у тексту потврђења означити.

Чл. 101. — Свако пореско лице, које има новчаног примања од државне или општинске благајнице, дужно је претходно да поднесе доказ — пореску књижицу — да ништа не дугује на име пореза и приреза и да је плаћен порез за раније године и текуће четворомесечје. Ако се власт том приликом увери, да дотично лице није порез платило, она ће га упутити прво да порез измири.

Чл. 102. — При извршењу пресуда или решења судских за приватна потраживања, она власт код које је извршење пријављено или онај суд, који доноси распоред о новцима, добивеним продајом (по § 489. Грађ. Поступка), не може издати повериоцу новац, добивени извршењем,

докле поверилац не докаже уверењем од надлежне пореске власти, да је то потраживање редовно пријављивао и на њега порез платио до идућег четворомесечја. Ако пак потраживање долази од продатог еспапа, по отвореним рачунима или меницама, ту ће бити довољно и уверење о пријављеном капиталу и потраживању дотичне радње. Ова уверења издаваће пореске власти бесплатно.

Кад је редовно за порез пријављено имање или примање, а порез није плаћен, тада ће дотична власт наплатити најдаље за три дана ону суму, која припада држави на име пореза, па заједно са интересом и трошковима послаће непосредно пореској власти, а пореску признаницу — акт о пријему те суме — послаће суду заједно са осталом сумом, ако би новац требало слати суду на расправу, иначе ће га издати дотичном лицу.

Но у случају да дотично имање или примање није пријављено у своје време, нити порезом задужено, поступиће се по чл. 111. овога Закона; и то само за оно време, док је обавеза била у рукама повериоца. За оно пак време од кад је обавеза или пресуда дошла пред државну власт, неће се казнити, него ће платити само редован порез од наплаћене суме.

Потребна сума за казнени или редован порез депоноваће се, до коначне расправе, а остатак новца предаће се коме треба.

То што поверилац није поднео доказа, да је своје примање пријавио пореској власти, не може бити разлог да се лиши права на интерес, већ према чл. 102. Зак. о непосредном порезу не може примити новац пре него што докаже, да је своје потраживање редовно за порез пријав-

љивао и порез плаћао. — О. о. 1. фебруара, 1906. год. Бр. 220.

По трећем одељку чл. 102. Зак. о непоср. порезу примени казне по чл. 111. истог Закона за непријаву примања, нема места само онда и за оно време, од кад је обавеза или пресуда дошла пред државну власт, већ само наплати редовне порезе од наплаћене суме. У таквоме случају у смислу чл. 102. Зак. о непоср. порезу наплаћује се редовна пореза када буде извршена наплата примања, и то од наплаћене суме а не од износа целокупног потраживања. — О. Д. С. 30. новембра, 1909. год., Бр. 8409.

Чл. 103. — За пореске тражбине, све државне власти дужне су из новаца продајом или од закупа добивених, у року од 15 дана, порез послати надлежној власти пореској а дужника у порској књижици потписом дотичног чиновника одужити.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год. Новчани заводи и акционарска друштва, која наплаћују порез од улога датих на штедњу, по чл. 39. Зак. о непоср. порезу, дужна су, да наплаћену порезу шаљу дотичном пореском одељењу у року од петнаест дана, према чл. 103. Зак. о непоср. порезу, рачунајући од дана када саставе рачун камате за поједина полугођа. — О. П. У. 16. јуна, 1903. год., Бр. 8437.

Чл. 104. — При потврђивању трговачких књига, суд је дужан уверити се, да је стара књига исте врсте сва попуњена, те да се тога ради нова књига подноси на потврду, и да то у самом тексту потврђења значи, са назначењем нумере и датума раније потврђене књиге.

Исто тако суд је дужан увек послати пореској власти, а у овереном препису, биланс сваке стечајне масе за 10 дана, од дана кад га

суд добије, а старатељски судија попис целе имовине умрлих лица за 10 дана од дана добивеног пописа.

Чл. 105. — Наплату пореза врши државна власт преко пореских власти, уз припомоћ и суделовање општинских власти, а обртни порез који се наплаћује према вредности увезене и извезене робе, наплаћују царинарнице, које су у исто време за овај порез истражне и судске пореске власти у првом степену.

Чл. 106. — Порез плаћају и то :

1. Пољопривредници двапут у години, први пут до конца месеца јула припадајући порез за шест месеца : јануар, фебруар, март, април, мај и јуни ; други пут до 1. новембра за шест месеца : јули, август, септембар, октобар, новембар и децембар.

Обвезници, који се искључиво баве винограђством и воћарством, у једанпут за целу годину, почевши од месеца септембра до првог новембра, затим наступа принудна наплата.

Ну обе ове врсте пореских обвезника могу, ако хоће, и пре одређеног рока делимично полагати разрезану им порезу, и порески органи биће дужни, да им те делимичне отплате примају и у пореске књижице уводе.

2. Остали обвезници тромесечно : по четвртину од распоређеног годишњег пореза.

3. Чиновници, државни службеници, као и сва друга лица која на државним касама примају плату, пензију или ма какву зараду, плаћају порез месечно о самом примању и то по дванаести део од распоређене годишње суме.

Потребна упуства о томе прописаће Министар Финансија.

Егзекутивна (принудна) наплата пореза почиње и то :

Код пољопривредника од првог августа, за првих шест месеца ; а од првог новембра за других шест месеца. Код осталих обвезника по истеку тромесечја.

Измене и допуне од 29. априла, 1902. год.

Чл. 107. — Егзекутивна наплата пореза врши се одмах по истеку сваког од одређених рокова у члану 106.

Егзекутивну наплату пореза врше пореске или полициске власти, као и општински судови.

Егзекутивна наплата пореза врши се првенствено из покретности па затим из непокретне имовине дужникове и то без судске пресуде и решења (§ 465. Грађанског Судског Поступка).

Ако се од дужника, који имају имања, не може наплатити дужни порез, њихово ће имање пореска или општинска власт издати под закуп.

Кућа намењена становању земљорадника са плацем у величини од 20 ари (2000 квадратних метара), као и један пар теглеће стоке, два вола односно две теглеће краве, два коња односно две теглеће кобиле, два бивола односно две теглеће биволице, које се за пољопривредне послове употребљавају или гаје, не може се ни у ком случају узимати у попис и продати за рачун дужног пореза.

Почека може бити само у оправданим случајевима. Почеке одобрава само Министар Финансија. Ова се одредба не односи на лица

која примају плату и зараду на државној благајници.

Правила за наплату егзекутивним путем прописаће Министар Финансија по саслушању Пореске Управе и сталног правничког одбора.

Измене и допуне од 29. јуна, 1907. год.

Суд не може расправљати спорно питање о неуредности јавне продаје пре, него што у смислу расписа Господина Министра Правде од 1. децембра, 1886. год., Бр. 5258. (Зборник 42., стр. 310.) по званичној дужности извиди и прибави доказе о томе, да ли жалиоцу сем продате њиве остаје онолико земље колико му штити пропис чл. 107. Зак. о непоср. порезу, пошто је заштитна, која је овим законским прописом дата земљоделцу, према свом циљу да овај сталез сачува од немаштине и пропасти, јавног карактера, и тиче се општег интереса. — О. о. 25. фебруара, 1908. год., Бр. 1675.

Чл. 107. Зак. о непоср. порезу само је ограничење §. 471. Грађ. Суд. Пост., кад је у питању наплата пореза, те се и о њему при продајама мора водити рачуна по званичној дужности, тако, да земљоделац не остане без ичега, ма се продаја и за порез вршила. — О. о. 18. децембра, 1908. год., Бр. 14189.

У трећем ставу Чл. 107. Зак. о непоср. порезу предвиђено је, да се егзекутивна наплата пореза врши првенствено из покретности, па за тим из непокретне имовине дужникове. Према овоме пореска власт дужна је претходно констатовати, да порески дужник нема покретности, из које би се могла наплата дужне порезе извршити, па тек онда приступити наплати из непокретног имања, и то најпре издавањем дужниковог имања под закуп. — О. Д. С. 23. марта, 1910. год., Бр. 2310.

Чл. 108. — Право државно на наплату пореза и приреза, као и на трошкове око пописа и продаје у свима случајевима првен-

ствено је, и искључује све друге повериоце, без обзира на њихова обезбеђења.

Ово вреди за пореске тражбине, које наступе кад овај Закон ступи у живот, а за оне дугове и наплате, које овај Закон затече као неизмирене, вреде одредбе постојећих закона.

По чл. 108. Зак. о непоср. порезу право државино за наплату пореза и приреза, као и на трошкове око пописа и продаје у свима случајевима првенствено је и искључује све друге повериоце без обзира на њихова обезбеђења. Према томе несумњиво је тачно, да је држава за наплату целокупне дужне порезе преча од осталих поверилаца пореског дужника, у свакоме оном случају, када је оване продато целокупно имање, са изузећем онога, што му се по чл. 107. Зак. о непоср. порезу не може продати, ако је земљоделац. Али није тако и онда, кад се дужнику за наплату његових дугова продаје само поједини објект његова имања, т. ј. тада за наплату свеколике дужне порезе од целокупног му имања, не може из продајне цене имати првенство држава и испред хипотекарних поверилаца на продатом добру, него у томе може бити преча у наплати за дужни порез од тог продатог добра. Наређење поменутог чл. 108. Зак. о непоср. порезу, по коме држава у свима случајевима има првенствено право за наплату пореза, мора се разумети тако: било хипотекарних приватних поверилаца или само личних а не: био порески дуг од тог или од осталог имања дужниковог, којег је још овај сопственик. — О. о. 17. септембра, 1908. год., Бр. 9241.

У смислу чл. 108. Зак. о непоср. порезу, држава има прече право наплате само у погледу редовног пореза и приреза, као и трошкова око пописа и продаје, али не и у погледу наплате казненог пореза. — О. Д. С. 8. децембра, 1909. год., Бр. 7712.

Држава по чл. 108. Зак. о непоср. порезу има првенствено право наплате и искључује све повериоце, без обзира на њихова обезбеђења,

само у погледу оног пореза којим је било оптерећено једино и искључиво продато имање, али не и у погледу осталог пореза дотичног пореског дужника, који потиче од других пореских објеката. Према овоме, ако је дужна пореза, за наплату које је вршена продаја имања пореског дужника, не само од имања које је у питању и које је продато, онда је пореска власт у смислу чл. 108. Зак. о непоср. порезу могла од купца као хипотекарног повериоца, наплатити само онолико, колико износи дужна пореза само продатог имања, јер је држава само за толико преча у праву наплате од њега као (заложног) хипотекарног повериоца на том продатом имању, а за остатак продајне цене од њега, у смислу §. 483. Грађ. Суд. Пост. примити признаницу. За остатак пак неизмирене дужне порезе, која потиче од осталог имања пореског дужника, пореској власти стоји на расположењу да искористи право из чл. 107. и 108. Зак. о непоср. порезу и према том имању. — О. Д. С. 10. марта, 1912. год., Бр. 1711.

Чл. 109. — За порез који није на време плаћен, наплатиће се уз наплату пореза и 6% интереса годишње.

Интерес тече од дана истека одређеног рока у члану 106. на сразмеран део неположених сума непосредног и обртног пореза, као и државних приреза.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

У чл. 109. Зак. о непоср. порезу предвиђено је, да се наплаћује 6% интереса на суму пореза, који није на време плаћен. Овај интерес може се наплаћивати само од пореских обвезника, што сведочи и други став тога члана, који гласи: »Интерес тече од дана истека одређеног рока у чл. 106. на сразмерни део пореза«, дакле, тај интерес не може се наплаћивати од одговорних лица, која плату издају, а уз ову и порез наплаћују, када на време наплаћени порез не пошаљу одмах

пореском оделењу, — то с тога, што је за такве случајеве предвиђена административна казна у чл. 115. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 8. јула, 1904. год., Бр. 16047.

Наплати интереса који предвиђа чл. 109. Зак. о непоср. порезу, као једној врсти казне за неуредне платише пореза, има места само у том случају, када порески обвезник не исплати на време порез, којим је био задужен, а за задужење истога је знао, — што је у осталом са свим природно, јер се ту плаћање интереса, казна, појављује као последица за вољно нечињење једне законом предвиђене дужности. Али када порески дужник, за дужни, на време неисплаћени порез, није знао, јер му овај није био уведен у пореску књижицу нити распоред истога раније саопштен, онда нема места примени чл. 109. Зак. о непоср. порези. — О. Д. С. 13. јануара, 1912. год., Бр. 378.

Наплати интереса, који предвиђа чл. 109. Зак. о непоср. порезу, као врсти казне за неуредно плаћање пореза има места само у том случају, када порески обвезник не исплати на време порез, којим је био задужен а за задужење истога је знао. То је, у осталом, и сасвим природно, јер се ту плаћање интереса — казне — појављује као последица за вољно нечињене једне законом предвиђене дужности. Према овоме, ако порески обвезник, за дужни, на време неисплаћени порез, није знао, било зато, што му овај није био уведен у пореску књижицу, било за то што му распоред истога није био саопштен, онда му се у смислу наведеног чл. 109. не може наплатити интерес. — О. Д. С. 17. јануара, 1912. год., Бр. 417.

Чл. 110. — Као доказ да је неко платио непосредни порез, служи му пореска књижица, у коју ће власт, која врши наплату пореза, тачно означити: кад је и колико примљено и за које време.

О плаћеном порезу пуноважан је доказ и извод из пореских књига, потврђен влашћу, која врши наплату пореза.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.

Чл. 111. — За кога се докаже, да је стање било у непокретностима, било у капиталима или у приносима прикрио, казниће се, поред плаћања редовног пореза, са четири пута оноликом сумом, колико утајено имање или утајени приход треба држави да плати у име непосредног или обртног пореза и свију државних приреза.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Пропис чл. 111. Зак. о непоср. порезу не односи се и на пореске обвезнике, који плаћају порез по чл. 60. истог Закона, пошто о овим пореским обвезницима води рачуна порезник, кога су дужне помоћи све државне и општинске власти. — О. П. У. 29. јануара, 1905. год., Бр. 1997.

Примени казне коју предвиђа чл. 111. Зак. о непоср. порезу има само онда места, када се у путу редовног ислеђења предузетог иницијативом саме власти или на доставу трећег лица открије постојање каквог новог пореског објекта, докле непријављеног пореској власти. На пореског обвезника, који је изван порески објекат раније био пријавио пореској власти, па у новој периоди разреза, то пропусти учинити, нема места примени поменутог законског прописа, пошто је власти порески објекат био познат, те му је она била дужна порез разрезати, а непријава га је само лишила права на жалбу на разрез пореза. — О. Д. С. 30. новембра, 1909. год., Бр. 8405.

По трећем одељку Чл. 102. Зак. о непоср. порезу примени казне из Чл. 111. истога Закона за непријаву примања, има места само онда и за оно време, док је обавеза била у рукама повериоца, а за оно време, од кад је обавеза или пресуда дошла пред државну власт, нема места казни,

већ само наплати редовне порезе од наплаћене суме. У таквоме случају, у смислу Чл. 102. Зак. о непоср. порезу наплаћује се редовна пореза када буде извршена наплата примања, и то од наплаћене суме, а не од износа целокупног потраживања. — О. Д. С. 30. новембра, 1909. год., Бр. 8409.

Маса не може бити кажњена, јер она не може учинити кривицу предвиђену у Чл. 111. Зак. о непоср. порезу. По овоме законскоме пропису, казни се онај, ко не учини пријаву. Ту пријаву за масу, према чл. 79. а. Зак. о непоср. порезу имао је да учини њен старалац. Ако он ту своју дужност није извршио, он за то има и да носи одговорност, а од масе може се тражити само редован порез. — О. Д. С. 15. децембра, 1909. год., Бр. 7855.

Кад је у питању осуда на плаћање казненог пореза у смислу чл. 111. Зак. о непоср. порезу, онда овој има места само до дана поведене истраге. — О. Д. С. 16. фебруара, 1910. год., Бр. 1170.

Из чл. 34. и 44. Зак. о непоср. порезу види се, да се код пореза на принос од капитала, порез плаћа на принос — интерес — који дотични капитал доноси. Према овоме ако поверилац од датог на зајам капитала не вуче никакав принос (интерес) те да би у смислу чл. 38. истог Закона подлежао плаћању пореза, то се за непријаву тога капитала, не може у смислу чл. 111. Зак. о непоср. порезу осуђивати, не само на плаћање казненог пореза, већ ни на плаћање редовног пореза. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год., Бр. 2646.

Кад је реч о кривици из чл. 111. Зак. о непоср. порезу, утаји приноса, не само што ова мора несумњиво бити утврђена, већ тако исто мора тачно бити утврђен и утајени принос. — О. Д. С. 10. марта, 1911. год. Бр. 4690.

То што се момци нису пријавили за порез, не може ни у ком случају бити разлог, да се жалиоцу пријављени трошкови не признаду, пошто пореској власти према момцима жалитељево радње.

за непријаву зараде, стоји на расположењу чл. 111. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 23. јануара, 1910. год., Бр. 5449.

Чл. 112. — За кога би се од чланова месног пореског одбора доказало, да је издао тајну, коју је по чл. 91. тач. г. дужан чувати, казниће се новчано од 100 до 1000 дин., и губи право да буде више изабран за члана овог одбора.

Чл. 113. — Ко на позив пореског одбора или пореске власти и порезника не би дошао, а изостанак не би оправдао, казниће се са 10 до 50 динара.

Чл. 114. — Заступник и управник ма каквог друштвеног предузећа за свако неизвршење и чињене сметње, као и за показану непослушност и небрижљивост у извршењу овог Закона и законских наредба, казниће се од 100 до 500 динара.

Новчани заводи и акционарска друштва, која плаћају порез од улога датих на штедњу, по чл. 39. Зак. о непоср. порезу, дужни су да наплаћену порезу шаљу дотичном пореском одељењу у року од петнаест дана, према чл. 103. Зак. о непоср. порезу, рачунајући од дана када саставе рачун камате за поједина полугођа. За доцније послату порезу не подлеже плаћању интереса, јер по чл. 109. у вези са чл. 106. Зак. о непоср. порезу, за овај интерес одговорни су порески обвезници, а новчани заводи у овоме случају то нису, већ помагачи пореских власти а од пореских обвезника пореза ова на време је наплаћена. За оваква задоцњења према управницима завода има места примени само казне из чл. 114. Зак. о непоср. порезу. — О. П. У. 16. јуна, 1903. год., Бр. 8437.

Чл. 115. — Државни службеници, који врше продају покретног и непокретног имања ; који прикупљају приходе са приватних и разних масених имања ; који врше распоред са туђом имовином и новцем, па пореској власти не пошљу на време припадајући порез, разрезан на дотично имање ; за тим који у законом у року не изврше наплату казне изречене по овом Закону, или тражени порез за рачун друге општине, среза и округа, казниће се, и то : први пут, губитком једномесечне плате ; други пут, губитком тромесечне плате ; а трећи пут, предаће се дисциплинарном суду.

А општински службеници, који би се показивали неуредни у извршењу овог Закона и законских наредба, и непослушни према наредбама пореских власти и порезника, казниће се од 20 до 100 дин.

Не може се узети да је општински службеник у смислу другог одељка чл. 115. Зак. о непоср. порезу неуредан и непослушан према наредбама пореске власти, кад је истога дана, за који му је наређено, па ма и не баш у означено време, предстао дотичној власти. — О. П. У. 26. фебруара, 1914. год., Бр. 3337.

Други одељак чл. 115. Зак. о непоср. порезу предвиђа казну само за општинске часнике (председника и кметове), а не у опште за све општинске службенике. Према томе ако кажњени благајник није у исто време и општински часник, већ само општински службеник, по чл. 112. Зак. о општинама, он не може за неуредност и непослушност према наредбама пореске власти бити кажњен по наведеном законском пропису. — О. П. У. 15. фебруара, 1914. год., Бр. 23768.

Чл. 116. — Ко од одговорних рачунополгача у законом року не склопи пореске рачуне,

казниће се губитком једномесечне плате ; и одредиће се рачунско лице, које ће на његов трошак склопити рачуне.

Овим се ни у колико не преиначавају чланови 22., 27. и 125. Закона о устројству Главне Контроле.

Види чл. 44.—47., 118., 120. и 121. Закона о Главној Контроли.

Чл. 117. — Све пореске новчане казне, које се изричу по овом Закону, осем оних из првога става чл. 115. ако се не би могле наплатити од осуђеног, претвориће се у затвор, рачунајући за сваких 5 динара по 1 дан затвора. Затвор не може бити краћи од 1 дана ни дужи од 5 месеци.

Види чл. 115. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 118. — Казне из чл. 80., 111., 113., 114. и другог става чл. 115. изриче пореска власт ; казне из чл. 90., 112. и 116. изриче Министар Финансија, а казне из првог става чл. 115. изричу дотични Министри по тражењу Министра Финансија.

Види чл. 80., 90. и 111.—116. Зак. о непоср. порезу.

Чл. 119. — Од сума које се у име казне по овом закону наплате, припада потказивачу $\frac{1}{3}$ (трећина), ако при самом потказивању изјави, да тражи потказивачку награду.

И порезник који у време подношења доставе није био у државној служби, услед тога што је отпуштен, па је доцније реактивиран, има права на потказивачку награду у смислу чл. 119. Зак. о непоср. порезу, јер се на њега не може приме-

нити чл. 17. тач. а. Зак. о Пореској Управи, пошто у то време није био порезник. — О. Д. С. 29. септембра, 1910. год., Бр. 41723.

Чл. 120. — Жалбе противу осуда и свих осталих решења пореске власти расматраће и решаваће Пореска Управа.

Против осуда, које изричу Министар Финансија и остали Министри има места жалби Државном Савету.

Жалбе на разрез пореза у опште, подносе се у року од 15 дана, рачунајући од последњег дана, када је распоред пореза био изложен грађанству на углед.

Све жалбе подносе се пореској власти у року од петнаест дана, од дана саопштења осуде или решења. Она их спроводи Пореској Управи која их решава.

Противу решења Пореске Управе има места жалби Државном Савету, осем случаја из чл. 113., по коме је решење извршено.

Кад Државни Савет нађе, да решење Министра Финансија или Пореске Управе не одговара закону, доставиће своје примедбе написмено, ако Министар Финансија, односно Пореска Управа, усвоји саветске примедбе, известиће о томе Државни Савет и, у смислу истих, издати жалиоцу друго решење. Ако пак не усвоји, онда ће Савету дати написмено против-разлоге, а овај ће у пуној седници својој донети потребну одлуку, која ће бити обавезна за Министра и Пореску upravу. При оцени решења Министра Финансија, односно Пореске Управе, Државни Савет пазиће једино на то : је ли закон правилно примењен ? Он се при томе не може служити

нити захтевати друге доказне податке сем оних, који су, до времена решавања пореске власти били поднесени, нити се може упуштати у оцену других околности сем оних, које су у жалби истакнуте.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.

Кад се врши разрез пореза по пријави поднетој у току самог пореског периода, онда се дотичноме има на потпис саопштити распоред пореза, и од тога дана има му се рачунати рок за жалбу у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порезу. — О. Д. С. 17. октобра, 1910. год., Бр. 10265

Одељак трећи чл. 120. Зак. о непоср. порезу не може се применити и према акционарским друштвима и занимањима, која сваке године полажу јаван рачун о своме раду, нити се у том случају рок за жалбу може рачунати од последњег дана, кад је распоред пореза био изложен грађанству на углед. По чл. 84. Зак. о непоср. порезу, акционарска друштва и њихова предузећа дужна су сваке године подносити пореској власти закључни рачун добитка и губитка до 31. децембра прошле године, одобрен годишњим скупом, и овај је по чл. 51. истог Закона меродаван за одређивање пореза на чист принос у текућој години, а чл. 56. Зак. о акционарским друштвима предвиђено је, да се редован главни збор акционара мора одржати најдаље до краја месеца априла, а по одобрењу Министра Народне Привреде и до краја месеца јуна, према чему излази, да су ове радње и занимања у могућности да тек тада поднесу потребне податке за одређивање пореза (а не у року предвиђеном у чл. 78. Зак. о непоср. порезу). По чл. 97. Зак. о непоср. порезу, пореска власт дужна је распоред пореза извршити најдаље до 10. фебруара и до 15. истог месеца послати га општинском суду, а овај је, по чл. 98. истог Закона дужан изложити га грађанству на углед. Доводећи у везу ове законске прописе, јасно се види, да се на акционарска друштва и остале радње и занимања која о свом раду полажу јаван рачун не могу

применити прописи чл. 78. и 88. Зак. о непоср. порезу, јер она ни у време већ свршеног разре- за пореза и израде распореда нису у стању да поднесу потребне податке у смислу чл. 84. истог Закона, па према томе, дакле, да за њих и не може важити ни трећи одељак чл. 120. Зак. о непоср. порезу, јер распоред пореза, о коме је реч у наведеним законским прописима, строго узев, не може ни обухватити у себи разрез пореза на принос ових радња и занимања. Према свему наведеном излази, да су пореске власти дужне распоред пореза, извршен у смислу чл. 51. у вези чл. 84. Зак. о непоср. порезу, односним радњама и занимањима саопштавати на потпис, једно по томе, што га општи распоред пореза, који се у смислу чл. 98. истог Закона ставља на углед, и не садржи у себи, а друго и по томе, што би то била одговарајућа дужност пореске власти њиховој дужности, да подносе (биланс) рачун добитка и губитка сваке године, те да би им се на тај начин створила могућност, да се уверавају да ли им је разрез пореза правилно извршен. Рок за жалбу, у овом случају, има се у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порезу рачунати од дана саопштења разреза пореза. — О. Д. С. 4. марта, 1911. год., Бр. 2359.

По §. 902. Грађ. Зак. онај који у незнању будући ствари плати нешто што није био дужан платити, има права тражити да му се то врати. Па кад порески обвезник пресудом докаже, да је од тражења наплате дуга одбијен с тога, што тај дуг није ни постојао, јер га је дужник био раније исплатио, а он је ово примање у смислу чл. 35. и 78. Зак. о непоср. порезу, био дужан за порез пријавити и порез на њега платити, онда му се сав неумесно наплаћени порез на то примање, има по §. 902. Грађ. Зак. и Висо- чајшем Решењу од 31. маја, 1861. год., В.Но 1170. вратити без обзира на то, што је разрез пореза у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порези према њему постао извршан, пошто овде и није у питању правилност разреза пореза на то примање, већ наплата порезе на исто, која се у овом слу-

чају појављује као неумесна, услед непосто- јања пореског објекта. — О. Д. С. 22. марта, 1911. год., Бр. 2760.

Порески обвезници имају, у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порезу, права да уз изјављено незадовољство противу разреза пореза, поднесу потребне доказе за потврду својих навода, истак- нутих у пријавној листи. — О. Д. С. 31. децембра, 1911. год., Бр. 11710.

По прописима Грађ. Суд. Поступка, као и по чл. 90. Зак. о непоср. порезу, у урачунавање рока за жалбу не улази онај први дан, када тре- ба да се изврши акт, од кога се дани за рок броје. — О. Д. С. 11. јуна, 1920. год., Бр. 2113.

Чл. 121. — Изјавом жалбе не задржава се наплата пореза. Но ако жалилац добије за- довољење од Министра Финансија, вратиће му се неумесно наплаћена сума из дотичног бюджет- ског кредита.

Осуде се наплаћују онда, када осудно реше- ње постаје извршено, и наплата се има извр- шити у року од три месеца.

Ако последњи дан рока пада на празник или на дан саветског одмора, жалба се може поднети првог радног дана после тога.

По чл. 49. истог Закона, жалбе Држав- ном Савету подносе се или непосредно или преко поште.

Чл. 122. — Исправку погрешног распореда пореза и приреза, код задужења појединих по- реских лица, покреће сама пореска власт или то чини погрешно задужени не плаћајући таксе.

Изузимајући случајеве из чл. 122. Зак. о непоср. порезу када је учињена каква грешка приликом само преписивања већ распоређеног пореза у књигу »Распоред«, у разматрање и ре-

шавање правилности једног задужења порезом, пореска се власт у смислу чл. 120. Зак. о непоср. порезу, може упустити само по жалби интересованих лица, пореских обвезника или државних заступника. Према овоме ако је пореском обвезнику, по поднетој пријави, а на основу оцене пореског одбора извршен прорачун и распоред пореза, и овај правилно унесен у књигу »Распоред« па је услед изјаве жалбе било од стране обвезника било од стране државног заступника тако постао извршан у смислу чл. 98. у вези чл. 120. Зак. о непоср. порезу, онда се овај не може више мењати на тражење обвезника ни на захтев државног заступника, па било да је прорачун пореза и погрешан, било да на извесни порески објекат у опште није прорачунат и распоређен порез. — О. Д. С. 17. јануара, 1911. год., Бр. 288.

Чл. 123. — Кад се пуноважно утврди немогућност наплате пореза и приреза код пореског лица и употребом егзекуције, или у случају отумаралости пореског лица, или застарелости права наплате, Министар Финансија, по саслушању Пореске Управе, може дотичне пореске суме расходovati као пропале у пореским књигама.

Поново добивена могућност наплате, после расходања, не даје права пореском лицу да наплату спори.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.

Чл. 124. — Где би око извијаја жалбе било каквих трошкова, накнадиће их жалилац, ако од жалбе буде одбијен.

Чл. 125. — Буде ли се жалба тичала распореда пореза на земљиште због данашњег не-

тачног премера и оцене каквоће земљишта, предузеће се :

1. Ограничавање и обележавање граница општинских и сеоских атара, појединих потеса и добара.

2. Катастарско премеравање у целој општини, а на основу тријангулације у границама исте општине, по правилницима које ће издати Министар Финансија у споразуму са катастарским одбором.

3. Кад катастарски премер буде свршен, сравњен и одобрен, израдиће се у два примерка, и, са изводом из катастарских књига, један ће добити сопственик од свог имања, а други општина од свију сопственика. Пошто катастарски планови и катастарски изводи имају правну вредност, то ће они бити и основ за убаштињење непокретног имања у држави.

4. Код сеоских општина код којих је данашњи премер недовољан или тачност сумњива, Министар Финансија наредиће катастарско премеравање.

5. Све општине, вароши и варошице имају да у року од три године изврше катастарско, премеравање свога атара, по тач. 1., 2. и 3. овога члана.

6. На катастарско премеравање употребиће се државни инжињери, официри и квалификовани земљомери, који су свршили земљомерски одсек.

7. За оцену каквоће земљишта одредиће се нарочита стручна комисија од шест лица, од којих три стручна лица поставља Министар Финансија, а три лица бира одбор општински, и они бирају једнога између себе за председ-

ника, Ова комисија извршиће оцену по упутству које ће издати Министар Финансија, а на основу чл. 5. и 6. Закона о попису људства и имовине.

8. На основу извршеног премера и оцене Министар Финансија наредиће исправку у распореду пореза.

9. Сав трошак око премера и оцене пада на терет оне општине, у којој су ови извршени.

О застарелости.

Чл. 126. — Распоређени и казнени порез и прирез застаревају за 5 година.

Застарелост почиње тећи од последњег дана оне године, за коју је порез разрезан, а код казног, од кад је осуда постала извршном.

Све остале казне новчане, које овај Закон предвиђа, сматрају се као дисциплинске и застаревају у року од три месеца, од дана, кад је осуда постала извршном.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.
— и 15. јануара, 1901. год.

Застарелост из чл. 126. Зак. о непоср. порезу прекида се сваки рад власти на наплати пореза. Но преношење дужне порезе из распореда у распоред не сматра се као рад власти на наплати пореза, нити прекида ток застарелости.
— О. П. У. 25. октобра, 1903. год., Бр. 19496.

За оцену питања о застарелости порезе није по чл. 126. Зак. о непоср. порезу надлежан само Министар Финансија, кад се ова законска одредба односи на случај где нема нарочите акције заинтересованог лица; већ када чл. 126. Зак. о непоср. порезу, као општа одредба предвиђа застарелост, суд је дужан с погледом на овај законски пропис и §§. 304. и 306. Грађ. Суд.

Пост. и тај евентуалан навод приликом жалбе на јавну продају да цени. — О. о. 26. августа, 1904. год., Бр. 7255.

На застарелост регалног данка не могу се применити прописи Грађ. Законика. Јер реч пореза у новом Закону о порези, заменила је реч данак из старијег Закона о порези, и значење је ових речи према овоме исто. Па како по чл. 126. Зак. о непоср. порезу, порез застарева за пет година, то и регални данак, који није ништа друго до једна врста порезе, застарева за пет година. — О. о. 22. децембра, 1904. год., Бр. 12274.

Нема места истицању застарелости у смислу чл. 126. Зак. о непоср. порезу у оним случајевима, кад порезом није ни задужено дотично лице, кад, дакле, задужење није извршено по распореду за односну годину. И без обзира на то, да ли је пореска пријава поднесена или не, као распоређени порез има се сматрати само онај, који је у распоред унесен и обрачунат. — О. П. У. 25. јануара, 1905. год., Бр. 35213.

Како је по чл. 76. Зак. о непосредном порезу и војница прирез, и како по чл. 126. истога Закона распоређени порези и прирези застаревају за пет година, а, сходно §. 931. Грађ. Зак. нераспоређени порези и прирези застаревају за шест година, — то се и питање о застарелости војнице има расправити према овим законским прописима. — О. Д. С. 4. новембра, 1912. год., Бр. 6793.

Прелазно наређење.

Чл. 127. — Досадашњи пун грађански данак, одређен у шест галира, сматра се да плаћа онај, који плаћа у име непосредних пореза преко 30 динара; а грађански данак сматра се да плаћа онај, који плаћа по овом Закону преко 15 дин. на годину.

Чл. 128. — Сва упутства за извршење овог Закона прописаће Министар Финансија по са слушању главне Пореске управе.

Као прелазно наређење.

Чл. 129. — У свима оним члановима, који нису мењати, речи: »сваке године«, замењују се речима: »сваке четврте године«, »пореска одељења« са »пореске власти« и »порески надзорници« са »порезници«.

Измене и допуне од 16. децембра 1896. год.,
— и 15. јануара, 1901. год.

Чл. 130. — Кад овај Закон у живот ступи престаје важити Закон о порезу од 2. октобра, 1864. год. (Зборник, 17., стр. 197.), као и сва правила, упутства и расписи, издани на основу тог Закона. Тако исто престају важити све одредбе Закона о таксама на радње од 22. јуна, 1884. год.

Осем тога престаје важити: Закон за одужење државног дуга од 27. јануара, 1889. године (Зборник 35., стр. 149—166); Закон о измени закона за одужење државног дуга од 14. јуна, 1884. године (Зборник 40, стр. 332—333); Закон о привременом прирезу за ванредне војне потребе од 17. априла, 1890. године. (Зборник 46, стр. 463—464); и Закон о измени и допуни у Закону о привременом прирезу за ванредне војне потребе од 1. јула, 1892. год., (Зборник 48., стр. 462—463), а губе важност и сва законска наређења, која би дошла у сукоб е овим Законом.

Закључно наређење.

Чл. 131. — Закон овај ступа у живот, што се тиче свију претходних мера, кад га Краљ потпише, а к самој наплати пореза приступиће се тек кад, по извршеном попису људства и имања, нарочити Краљевски указ нареди, да се наплаћивање по овом Закону предузме. Док се то Краљевским указом не нареди, вредиће до сад постојећи Закон о порезу и таксама на радње, а престаће важити чим се поменути Краљев указ у »Српским Новинама« обзнани.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а тада губе важности: тачка б. члана 1. Закона о устројству оружног фонда од 10. јануара, 1879. године; тачка б. члана 3. Закона о установљењу народног санитетског фонда од 28. децембра, 1879. године; члан 31 одељак други измена и допуна од 19. јануара, 1879. године Закона о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих војника, као и решење о овој потпори од 18. јуна 1882. године; Закон од 31. марта, 1881. године о прирезу за главни фонд школски; и све одредбе Закона од 19. јуна, 1882. године о крчмарини, које се односе на кљук, вино и ракију.

Измене и допуне од 31. октобра, 1886. год.

Чл. 132. — Закон овај ступа у живот 1. јула ове године.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај Закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да

по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

Измене и допуне од 30. марта, 1891. год.

Чл. 133. — Закон овај ступа у живот од дана, када га Краљ потпише, а исправке које ће се по овоме Закону морати извршити у разреду пореза за 1897. годину, важиће од 1. јула, 1897. године.

Закон овај ступа у живот, кад га Краљ потпише, а наплата порезе по њему, извршиће се први пут у 1900. години.

Препоручујемо нашем Министру Финансија да овај Закон обнародује, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Измене и допуне од 16. децембра, 1896. год.
— од 29. септембра, 1899. год.

Чл. 134. — Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а тада престају важити : Закон о порезу на зараду од 15 јануара, 1900. године, и чланови: 7., 8., 9. и 10. у Закону о Пореској Управи, пореским одборима и порезницима; а разрез пореза, који ће се по овом Закону извршити за ову годину, важиће од 1. јануара ове год.; разрез за три идуће године од 1. јануара, 1902. године.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај Закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај Закон обнародује и о извршењу се његову стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Овај Закон о изменама и допунама ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну силу има по обнародовању у службеним новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај Закон обнародује и о извршењу се његову стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Измене и допуне од 15. јануара, 1901. год.,
— од 14. децембра, 1901. год., — од 29. априла, 1901. год.

*Fin. br.
38601*